

ת"פ 3725/08/17 - מדינת ישראל נגד ראובן פרלמן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
ת"פ 3725-08-17 מדינת ישראל נ' ראובן פרלמן

לפני
המאשימה:
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד אורי פרייסמן ועו"ד טל תבור
פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה)

נגד
הנאשם:
ראובן פרלמן
ע"י ב"כ עו"ד דותן דניאלי

גזר דין

האישום וההרשעה

- ביום 19.3.2020 הוגש נגד הנאשם כתב אישום, אשר ייחס לו ריבוי עבירות לפי סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 (להלן: "**חוק איסור הלבנת הון**"). הפרק העובדתי שבכתב האישום כלל שלושה חלקים, כאשר כל חלק התייחס לפעילות אסורה מצד הנאשם בחשבונות בנקאיים הבאים: בבנק הבינלאומי, בבנק הפועלים ובבנק ירושלים.
 - ביום 28.6.2021 ניתנה הכרעת דין, במסגרתה הורשע הנאשם בביצוע עבירות לפי סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון במסגרת פעולותיו בחשבונותיו בבנק הבינלאומי ובבנק הפועלים, אך זוכה מביצוע עבירה זו בגין פעילות אסורה שיוחסה לו בחשבון נאמנות שנפתח על שמו בבנק ירושלים (להלן: "**הכרעת הדין**").
 - בהתאם לכתב האישום, וכפי שנקבע בהכרעת הדין, במועדים הרלוונטיים, מנשה מור (להלן: "**מנשה**") היה חתנו של הנאשם, בעת שהיה נשוי לשרון, בתו של הנאשם (להלן: "**שרון**").
- בשנת 2000 עזבו מנשה, שרון וילדיהם את ישראל ועברו להתגורר בברצלונה. טרם עזיבת מנשה את הארץ הוא נקלע לחובות כבדים, בין היתר לבנקים בישראל, חלקם בשל מתן ערבויות להתחייבויותיהן של חברות עמן היה קשור. כתוצאה מכך, הוגשו נגד מנשה תובענות בבתי המשפט ונפתחו נגדו הליכים בהוצאה לפועל. אולם, במהלך שהותם בברצלונה, עשה מנשה חיל בעסקיו וצבר הון וממון רב. בד בבד, עלו נישואי השניים על שרטון, ושרון שיתפה את הנאשם ברצונה להתגרש ממנשה ולשוב ארצה.

הנאשם הביע חששו בפני שרון פן שתגרש ממנשה מבלי שיעלה בידה לזכות בחלקה מתוך הרכוש והממון שנצברו במהלך שהייתם של השניים בברצלונה. לאור זאת, הנאשם ושרון רקמו תכנית, לפיה שרון תדרבן את מנשה לשוב ולהתגורר כמשפחה בישראל, ולצורך כך להזרים ארצה כספים בסכומים גבוהים מחשבוניותיו בחו"ל, בין היתר על מנת לרכוש בית בישראל, וכל זאת על רקע הטבות מס שניתנו בזמנו לתושבים חוזרים לרגל חגיגות 60 שנות עצמאות למדינת ישראל.

תכניתם של הנאשם ושרון יצאה אל הפועל, ובשנת 2008 הביעו מנשה ושרון רצון משותף לשוב ולהתגורר עם ילדיהם בישראל, ואף לרכוש בית שישמש אותם למגוריהם. משכך, כחלק מההיערכות לחזרתם ארצה, עוד טרם שובם לישראל, נרתם הנאשם לסייע לשניים כדי לאתר עבורם בית מגורים לשם רכישתו. מאמצי הנאשם נשאו פרי ועלה בידו לאתר בית מגורים צמוד קרקע, ברח' הברושים 10 ברמות השבים, תמורת סכום של ₪ 4,050,000, אשר נרכש מכספו של מנשה עבורם. לימים, נהרס הבית הקיים, ותחתיו נבנה על הקרקע בית מידות חדש ומפואר, שהוגדר כ"בית חכם", בהשקעה כספית גבוהה, שאף הצריכה שינוי תב"ע, לשם הגדלת שטח הבנייה בהוצאה כספית של כמיליון ₪. הנאשם העריך שבבניית הבית החדש הושקעו כ-10 מיליון ₪ (הודעת הנאשם מיום 15.6.2014, ת/26, בעמ' 11) (להלן: "**הבית**").

בחודש יולי 2009 שבו שרון, מנשה וילדיהם מברצלונה להתגורר מחדש בישראל, כאשר בתחילה התגוררו בבית שכור בהוד השרון עד להשלמת בניית ביתם החדש.

נמצא כי בטרם עזב מנשה את ישראל לטובת מגורים בברצלונה הוא לא כיסה את מלוא חובותיו. עם חזרתו ארצה הגיע מנשה להסדרים עם מספר בנקים לכיסוי חלקי בלבד של חובותיו, על יסוד הצהרות ומצגים שלא היו מהימנים על אודות איתנותו וחוסנו הכלכלית באותה עת. מההסכמים שנחתמו בין מנשה לבין חלק מהבנקים, כפי שהוצגו לבית המשפט, עלה כי מנשה זכה להפחתות חוב מפליגות והפטרות מתשלום מרבית חובותיו לאותם הבנקים, על יסוד הצהרותיו כי אין ברשותו או ברשות משפחתו הקרובה נכסים והכנסותיו אינן עולות על השכר הממוצע במשק. לצד זאת, מנשה התחייב לשלם לבנקים סכומי כסף נוספים לכיסוי חובותיו ככל שיתברר כי אי אלו מהצהרותיו לא היו נכונות או במידה ויעלה בידו להרוויח או לצבור נכסים בסכומים שונים בהתאם להסכמים הפרטניים שנחתמו עם כל אחד מהבנקים (כפי שפורט בהכרעת הדין).

הנאשם היה מודע לחובותיו של מנשה לגופים שונים בישראל, ושאף להביא להגשמת התכנית שרקם עם בתו שרון. לכן, מנשה והנאשם קשרו קשר להשתמש בחשבונות הבנק של הנאשם על מנת לרכוש את הבית, על כלל ההוצאות שנכרכו ברכישתו ובנייתו, ולרשום את הבית על שם הנאשם, במטרה להסתיר את העובדה כי מדובר בכספו וברכוש של מנשה. וכך, הנאשם העמיד לרשות מנשה את חשבוניות הבנקאיים בישראל, המשותפים לו ולרעייתו, על מנת לאפשר למנשה להזרים כספים מחשבוניותיו שבחו"ל לישראל, באמצעות חשבוניותיו אלה, ללא חשש שמא הדבר יתגלה לבעלי החוב, ויביא לביטול אותם הסכמים מקלים עם הבנקים או נושים אחרים. הנאשם היה מודע לכך שהתכנית שרקם עם בתו שרון לא תצליח, כל עוד לא יעמיד לשימוש של מנשה את חשבונות הבנק שלו, לצורך העברות הכספים, בשל חששו של מנשה לחשוף את עושרו בפני נושיו, וביניהם הבנקים, פן ידרשו ממנו החזר של מלוא חובותיו כלפיהם.

מנשה ושרון לא פתחו חשבונות בנק לקראת או עם שובם לישראל, ואף נמנעו מלרשום נכסים על שמם, ולכן הכספים מחשבונותיו של מנשה בחו"ל הוזרמו אל חשבונות הבנק של הנאשם בישראל, ומהם נמשכו הכספים על מנת שישמשו את מנשה, בין היתר, לצורך רכישת המגרש ובניית הבית. מנשה לא היה ער כמובן למניע הנסתר של הנאשם ושרון, כמו גם לתכנונה של שרון להתגרש ממנו לאחר שיחזרו ארצה. לימים, לאחר שמנשה הזרים מיליוני שקלים לישראל, בין היתר באמצעות חשבונות הבנק של הנאשם, והשניים שבו ארצה עם בנותיהם, שרון אכן נקטה בהליך גירושין כנגד מנשה והשניים התגרשו.

החשבון בבנק הבינלאומי

בשנת 1996 פתח הנאשם חשבון בבנק הבינלאומי (סניף 037) שמספרו 409-260800 - (להלן: "**החשבון בבינלאומי**"). בשנת 2004 הצטרפה לחשבון גב' פנינה פרלמן, אשתו של הנאשם.

לקראת קבלת הכספים ממנשה, הנאשם עדכן את הנהלת סניף הבנק הבינלאומי שבו התנהל חשבון הבנק שלו ושל רעייתו כי הוא צפוי לקבל כספים ממנשה שבחו"ל לצורך רכישת הבית ברמות השבים עבור משפחתו, המתגוררת בברצלונה ועתידה לשוב ארצה.

החל משנת 2009 העביר מנשה לחשבון בבינלאומי סכומי כסף שנועדו בין היתר לטובת הרכישה. בשלב הראשון שילם הנאשם למוכרי המגרש סך של 4,050,000 ₪. סכום זה הועבר לחשבון בבינלאומי מחשבונו של מנשה בבנק קרדיט אנדורה בשתי פעימות, בדצמבר 2008 ובינואר 2009. לאחר רכישה זו, המשיך מנשה להעביר סכומי כסף גדולים לחשבון בבינלאומי, וזאת בין היתר כדי לממן את בניית הבית.

בין השנים 2009-2012 הועברו מחשבונותיו של מנשה לחשבונו של הנאשם בבנק הבינלאומי, וממנו נמשך למצער סכום של 18 מיליון ₪. הנאשם אישר סכום זה הן בתשובתו לכתב האישום, והן בעדותו בבית המשפט (עמ' 146 לפרוט', מיום 22.5.2019). הנאשם אישר כי מנשה היה הגורם היחיד שהעביר כספים מחו"ל לחשבונותיו בבנק.

מטבלת מיצוי פעילות בחשבון של הנאשם בבנק הבינלאומי (ת/9), שתוכנה לא נסתר, עלה כי במהלך התקופה 24.12.2008-28.2.2013 התקבל בחשבון הבנק של הנאשם בבנק הבינלאומי סכום כולל של 15,445,581 ₪ במטבע חוץ, באמצעות העברות בנקאיות מבנקים זרים.

במהלך התקופה 24.12.2008-19.11.2012 משך הנאשם מהחשבון בבינלאומי סך כולל של 2,291,641 ₪ במזומן, באמצעות 70 משיכות נפרדות, מתוכן 67 משיכות בסכומים הנמוכים מ-50,000 ₪, 2 משיכות בסכום של 50,000 ₪ ומשיכה אחת בסכום גבוה יותר. במהלך התקופה 5.1.2009-18.11.2012 משך הנאשם מהחשבון בבינלאומי המחאות (שקים) בסך כולל של 5,687,540 ₪ (ת/9).

בהכרעת הדין נקבע כי הנאשם לא הציג בפני הבנק הבינלאומי מצג מלא, מפורט ומהימן כנדרש ממנו, לאורך התקופה הארוכה, שבמהלכה הופקדו ונמשכו כספים של מנשה, בסכומים גבוהים, באמצעות חשבון הבנק של הנאשם ורעייתו. כך שגם אם נמסר לנאשם שאין צורך בפתיחת חשבון בנק נפרד לצורך קבלת הכספים, אין משמע שהנאשם היה פטור מחובות הדיווח לבנק.

הנאשם נמנע מלדווח לבנק הבינלאומי על מנשה כבעלים, שותף או נהנה בחשבון הבנק שלו, אלא בחר להציג בפני נציגי הבנק "הסכם הלוואה", בין מנשה לבינו, על פיו הראשון ילווה לשני סכום כסף, אשר ישמש לרכישת נכס שירשם לטובת הנאשם (להלן: "**הסכם ההלוואה**"). הסכם הלוואה הוצג לבנק הבינלאומי כהסבר להעברות הכספים לחשבון של הנאשם. מהסכם ההלוואה עלה שהנאשם מעוניין לרכוש את הבית ואילו מנשה הלווה לו את הכסף לשם כך, כהלוואה למשך 10 חודשים ממועד העמדת ההלוואה, ללא ריבית או הצמדה. נכתב כי הכסף ניתן אך ורק למטרת רכישת הבית ולא לשום מטרה אחרת. עוד נכתב כי היה וההלוואה לא תוחזר במועד כאמור יעביר הלווה, הנאשם, לבעלות המלווה, מנשה, את הבעלות בבית, ובכך יראו את החזר ההלוואה לכל דבר ועניין. בהכרעת הדין נקבע כי מדובר בחוזה שנכרת אך למראית עין, כזה אשר לא שיקף את המציאות כהווייתה, עד כי לא היה בו ולו פרט נכון אחד. מכלל הראיות עלה כי הנאשם כלל לא חפץ לרכוש את הבית לעצמו, ולבטח לא לווה כספים לשם כך ממנשה, מתוך כוונה להשיבם חזרה. סכום הכסף שננקב בהסכם ההלוואה היה קטן משמעותית מסך העברות הכספיות בפועל, ובכספים אלה נעשו שימושים גם לצרכים נוספים, שלא היו קשורים לבית. דובר אם כן על הסכם פיקטיבי ושקרי, שלא שיקף כלל את ההסכמות בין הצדדים לו, שכל ייעודו היה להציג כסות הסכמית מטעה לבנק הבינלאומי, כהסבר להעברות הכספיות מחשבונותיו של מנשה בחו"ל לחשבון של הנאשם. לצד הסכם זה אף נלוו דיווחים כוזבים נוספים מצד הנאשם לבנק הבינלאומי, במסגרת "טופס הכר את הלקוח", על אודות עסקת הלוואת כספים ממנשה לרכישת הבית, שכאמור נקבע כי לא שיקפה נכונה את המציאות.

מכאן, נקבע בהכרעת הדין כי גרסת ההלוואה נמצאה כמשוללת כל יסוד והיא נועדה לתן מצג מטעה בפני הבנק הבינלאומי ביחס למוסכם בין מנשה לבין הנאשם, וזאת כדי שכל אחד מהם ישיג את מטרותיו. בנוסף לכך נקבע כי המצג לפיו הכספים שהתקבלו בחשבון נועדו אך לרכישת הבית, שירשם לבסוף על שם בתו, כמו גם ההסבר כי העברת הכספים, נעשתה כפי שנעשתה, אך כדי "לפשט" את תהליך הרכישה/בניה של הבית משום שמנשה ושרון שהו בחו"ל, נמצא כמצג שברובו הגדול לא היה מהימן, ובכך הוסתר מהבנק מידע חיוני המחויב היה להציגו לפי הדין.

כאמור נמצא כי מנשה שרון ובנותיהם שבו למעשה לישראל עוד בשנת 2009, כך שהעברות הכספים מחו"ל לחשבון הבנק של הנאשם וממנו הלאה, למצער מרביתן המכריע, בוצעו שעה שמנשה התגורר עם משפחתו בשכירות בישראל, ולא היה כל בסיס למצג של הנאשם בפני הבנק הבינלאומי לפיו הוא נדרש בדרך זו לסייע לבני משפחתו משום שהייתם בחו"ל. הנאשם משך כספים מהחשבון שלו, בהתאם לבקשות של מנשה, והעביר לו גם כספים במזומן, הישר לידי.

בנוסף לכך, נקבע בהכרעת הדין כי בעוד שהנאשם דיווח לבנק הבינלאומי, שהכספים שהוזרמו לחשבון

הבנק שלו מחו"ל נועדו לצרכי קניית הבית לבתו ולמשפחתה, על כל ההוצאות הנלוות לכך, והגם שקבלת הכספים הוצגה באופן מטעה, משל דובר בכספי הלוואה, הרי שלא נתגלעה מחלוקת כי מנשה הזרים לחשבון הבנק של הנאשם סכום של כ-18 מיליון ש"ח, שהינו גבוה בהרבה מהסכום שנדרש לרכישת המגרש ולבניית הבית, על כך ההוצאות הנלוות (לרבות שינוי תב"ע להגדלת השטח הבנוי; תשלמי מסים, עיצוב הבית, רכישת ריהוט וכיוצ"ב). בהכרעת הדין נקבע כי הוכח שמנשה עשה שימושים נוספים בכספים שהעביר לחשבונו של הנאשם, כגון: כיסוי חובותיו, רכישת מגרש בהוד השרון תמורת מיליון ₪, שיפוץ בית אמו ובניית בריכה עבורה ועוד.

במהלך התקופה 19.11.2012-24.12.2008 משך הנאשם מהחשבון הבינלאומי סך כולל של 2,291,641 ₪ במזומן, באמצעות 70 משיכות נפרדות במזומן, מתוכן 67 משיכות בסכומים הנמוכים מ-50,000 ₪, 2 משיכות בסכום של 50,000 ₪ ומשיכה אחת בסכום גבוה יותר (9/ת). יצוין גם שבמהלך התקופה 18.11.2012-5.1.2009 משך הנאשם מהחשבון הבינלאומי המחאות (שקים) בסך כולל של 5,687,540 ₪ (9/ת).

בהכרעת הדין נקבע כי המאשימה הניחה תשתית ראייתית איתנה, בעצמה הדרושה לקביעת ממצאים בפלילים, לפיה הנאשם מסר דיווחים כוזבים, או למצער כאלה שלא שיקפו את מלוא האמת לאורך התקופה הרלוונטית, להנהלת סניף הבנק הבינלאומי, במספר אספקטים: הנאשם הציג את קבלת הכספים מחו"ל ממנשה כהלוואה; הנאשם הציג את קבלת הכספים לשם רכישת בית מגורים בעוד שהכסף שימש לרכישת נכסי נדל"ן נוספים, כיסוי חובות, שיפוץ ביתה של אמו של מנשה ועוד מטרות שהנאשם אף לא ידע לספר עליהן; הנאשם הציג עצמו כמי שמעמיד את חשבון הבנק שלו לטובת מנשה משום הוא שווה בחו"ל בעת שמרבית הכסף הועבר בשעה שמנשה התגורר בישראל. יצא אם כן שהנאשם העמיד את חשבון הבנק שלו בבנק הבינלאומי כל מנת לסייע למנשה "לייבא" באמצעותו את ממנו "מתחת לרדאר" של נושיו, ולרכוש בין היתר נכסי נדל"ן בישראל, שמאותה הסיבה גם לא נרשמו על שמו, תוך מצן מצד מטעה לבנק הבינלאומי.

החשבון בבנק הפועלים

בתחילת שנות השבעים פתח הנאשם לשימוש חשבון בבנק הפועלים (סניף 626) שמספרו 83389 (להלן: "החשבון בבנק הפועלים").

בשנת 2009 נתקל הנאשם בקושי למשוך סכומי כסף גבוהים במזומן מהחשבון הבינלאומי לטובת מנשה. באישורו של מנשה, החל הנאשם להעביר כספים מהחשבון הבינלאומי לחשבון בבנק הפועלים, באמצעות שיקים שמשך לפקודתו, ומחשבון זה משך כספים במזומן והעבירם למנשה. במהלך התקופה 18.3.2013-10.12.2009 העביר הנאשם מחשבונו בבנק הבינלאומי לחשבונו בבנק הפועלים סך כולל של 1,500,000 ₪. אמו של מנשה, גב' ג'נט מועלם, העבירה אף היא סך של 230,000 ₪ לחשבון של הנאשם בבנק הפועלים. בסה"כ הועבר לחשבון בבנק הפועלים 1,730,000 ₪ לטובת מנשה.

נמצא אם כן כי הנאשם העמיד לרשותו של מנשה גם את חשבונו בבנק הפועלים, ואפשר לו לנהל באמצעותו את כספיו, לפי מיטב שיקולו ורצונו, מבלי שהנאשם דיווח לבנק הפועלים כי קיים "שותף" או "נהנה" בחשבון זה, העושה באמצעותו שימוש לצרכיו, מהחשש שהדבר היה חושף את מנשה והוא היה נדרש לשלם את יתרת חובותיו. למעשה, העברות הכספים מהחשבון הבינלאומי לחשבון בפועלים טשטשו לחלוטין את העובדה כי מדובר בכספים שמקורם מחו"ל, שאינם שייכים לנאשם, ולמעשה הנאשם לא החליט דבר לגביהם, אלא פועל כעושה דברו של מנשה.

עוד נמצא, כפי שפורט בהכרעת הדין, כי כל משיכות הכספים מהחשבון בבנק הפועלים בוצעו אך ורק במזומן מקופאי הבנק, בסכומים שונים שמרביתם לא עלו על 50,000 ₪, וזאת במקביל למשיכות דומות במזומן מהחשבון בבנק הבינלאומי.

במהלך התקופה 27.12.2009-29.4.2013 משך הנאשם מהחשבון בבנק הפועלים סך כולל של 867,000 ₪ במזומן, באמצעות 31 משיכות נפרדות במזומן, מתוכם 28 משיכות בסכומים הנמוכים מ-50,000 ₪ ו-3 משיכות בסכום של 50,000 ₪ (ת/10).

בהכרעת הדין נקבע כי הנאשם פיצל במודע את משיכות המזומנים, בהתאם לסכום הכולל שהתבקש למשוך עבור מנשה, כך שכל משיכה תפחת מ-50,000 ₪, גם אם הדבר הצריך אותו לסור לבנק פעם אחר פעם, לעתים מדי יום, ובלבד שלא לעורר חשד כלשהו, בעקבות חובת הדיווח הנדרשת, במשיכת מזומן מעל 50,000 ₪, לפי הוראות סעיף 8 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשס"א-2001.

כאמור נוכח הפרת חובות הדיווח של הנאשם כלפי הבנק הבינלאומי ובנק הפועלים הוא הורשע בריבוי עבירות, לפי סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון.

חשבון הנאמנות בבנק ירושלים

לפי כתב האישום, עו"ד מירון גלמן, שהינו עורך דין העוסק בתחום המקרקעין וגם קרוב משפחתו של הנאשם (להלן: "גלמן"), פתח ביום 30.5.2012 חשבון נאמנות לטובת הנאשם כנהנה, בבנק ירושלים - סניף פתח תקווה, לבקשת מנשה, ובידיעתו ובהסכמתו של הנאשם (להלן: "חשבון הנאמנות"). חשבון זה נועד לצורך העברת כספים שישמשו את מנשה לרכישת דירה ברח' השחר 9/12 בהוד השרון, אשר תירשם על שם הנאשם. בתאריך 7.6.2012 הועברו לחשבון הנאמנות מחשבונו של מנשה בבנק קרדיט אנדורה סכום של 97,825 דולר; ובתאריך 24.8.2012 הועבר סכום של 108,500 אירו (שהם כ-937,000 ₪) מחשבונו של מנשה בבנק מלטה. נטען כי בהוראתו של מנשה, ובידיעתו והסכמת הנאשם, הועברו סכומי הכסף מחשבון הנאמנות לחשבון הבנק של "חברת ינוב", שהיא החברה הקבלנית ממנה נרכשה אותה דירה. הדירה נרשמה במסמכי הרכישה על שם הנאשם, אך בפועל הייתה רכושו של מנשה. הנאשם מצדו אישר כי חתם על חוזה

המכר לרכישת הדירה בהוד השרון ואמר למנשה שיוכל לרשום את הדירה על שמו לטובת עתיד נכדותיו, אך לדבריו לא ידע שעו"ד גלמן פתח חשבון נאמנות על שמו לצורך רכישת הדירה.

בהכרעת הדין נקבע כי הראיה היחידה שקשרה את הנאשם לחשבון הנאמנות בבנק ירושלים הייתה אמירתו של עו"ד גלמן, לפיה הנאשם ידע על פתיחת החשבון בבנק ירושלים, מבלי שנתמכה בראיות חיצוניות, מבלי שהוצג הסכם נאמנות, ובהינתן כי לעו"ד גלמן היה אינטרס מובהק בגרסתו כעורך דין, מבלי להטיל דופי ביושרו, הרי שנקבע כי המאשימה לא הניחה מסה ראיתי מספקת לביסוס הקביעה כי הנאשם היה מודע לפתיחת חשבון הנאמנות. נקבע כי המאשימה לא הוכיחה ברף הראיה הנדרש של מעבר לכל ספק סביר כי הנאשם ידע על חשבון הנאמנות בבנק ירושלים שנפתח על שמו, וכפועל יוצא מכך על העבירות שבוצעו בחשבון הבנק. מכאן, הנאשם זוכה מביצוע עבירות במסגרת חשבון בנק זה.

טיעוני המאשימה לעונש

4. ב"כ המאשימה, עו"ד אורי פרייסמן ועו"ד טל תבור, עתרו לקביעת מתחם ענישה של בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין 24 חודשי מאסר בפועל. ב"כ המאשימה ביקשו להטיל על הנאשם 9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, מאסר מותנה וקנס מתון, לצד חילוט מלוא הכספים שבחשבונות של הנאשם בבנק הבינלאומי ובבנק הפועלים.

נטען כי אחת מתכליות המרכזיות של חוק איסור הלבנת הון היא מניעת הטמעתו של הון שחור במערכת הפיננסית הלגיטימית, וכי האמצעי העיקרי להשגתה היא משטר דיווח שהוחל מכוח חוק איסור הלבנת הון על מוסדות בנקאיים. נטען כי העיקרון שחוק איסור הלבנת הון בנוי עליו הינו דיווח גורף, רחב, מלא ואמיתי מתוך הכרה כי בלעדיו לא יהא ניתן להתחקות באופן אובייקטיבי אחר תנועותיו של ההון במערכת הפיננסית הגלובלית. נטען כי במקרה זה הפגיעה בערך המוגן היא דרמטית, בשים לב לכך שסכום של 16 מיליון ₪ הועבר מחו"ל לישראל ללא דיווח מתאים לרשויות, הכספים עברו ריבוד נוסף בישראל כאשר חלקם שימשו את מנשה מור לרכישת נכסים שנרשמו על שם צדדים שלישיים, באמצעות הנאשם ובין היתר על שם הנאשם עצמו. נטען כי חלק מהסכום הועבר על ידי הנאשם בין חשבונותיו והומר למזומן, ובדרך זו הועברו במצטבר סכומי עתק מאת הנאשם למנשה מור לצרכים בלתי ידועים. נטען כי חלק מהכספים נמשך על ידי הנאשם מחשבונותיו טיפין טיפין כדי לא לעבור את רף הדיווח, במטרה להסתיר את בעלותו של מנשה מור בכספים שהועברו מחו"ל לחשבונות הבנק של הנאשם בישראל, וכל זאת באמצעות הפרה שיטתית ומתמשכת של חובות הדיווח לפי חוק איסור הלבנת הון. נטען כי לא מדובר בהפרה חד פעמית של חובת הדיווח מצד הנאשם בכך שלא רשם את מנשה מור כנהנה או כשותף בשני חשבונות בנק שונים, אלא הנאשם הציג באופן עקבי ולאורך שנים מצגי שווא למספר פקידי בנק ומסר להם הסברים כוזבים באשר למקור הכספים, תוך שהסתייע במסמך פיקטיבי. נטען כי הנאשם משך מחשבונותיו מזומן בהיקף רב בסכומים נמוכים מרף הדיווח בעשרות הזדמנויות. נטען כי המחוקק אסר פעולות שכאלו בעת חקיקת סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון.

נטען כי העבירות בהן הורשע הנאשם הן פרי תכנון מדוקדק וכללו שימוש במסמך משפטי כוזב. נטען כי הנאשם ביצע את המיוחס לו בעיניים פקוחות, בכוונת מכון, ידע שמעשיו יביאו לפגיעה במשטר הדיווח והדבר לא הרתיעו, שכן חפץ בתוצאה זו ממניעיו, המפורטים בהכרעת הדין. נטען כי לא זו בלבד שהיה לנאשם אינטרס אישי בהעברת הכספים, הוא גם היה מודע לאינטרס של מנשה מור לרמות את נושיו ולהסתיר מהם את רכושם. נטען כי העבירות בוצעו על ידי הנאשם במשך שנים, מול מספר בנקאים ומול מספר גורמים בבנקים, וזאת על ידי מספר רב של פעולות חשבוניות יומיומיות, שכל מטרתן הייתה הסתרת מנשה מור ויצירת מערך שיאפשר לו לעשות שימוש יום יומי בהונו הרב מבלי להשאיר טביעות אצבעות שיחשפו אותו לנושיו. נטען כי לנאשם היו הזדמנויות רבות לקבל החלטה להפסיק את התנהלותו, אולם החלטה שכזו לא התקבלה. נטען כי סכום הכסף שהועבר לישראל ללא דיווח נדרש מאת הנאשם הינו משמעותי ביותר, וכך גם הנזק ממעשיו למשטר הדיווח. נטען כי העבירות לפי סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון, אותן ביצע הנאשם, היו המסד שאפשר למנשה מור, שנגדו הוגש כתב אישום נפרד, להעביר לישראל הון עתק שהוסתר מנושיו וגם אפשר לו לקבל במרמה הפטר מחובותיו מהבנקים הנושים. נטען כי הנאשם לא הורשע בסיוע למנשה בעבירות המרמה, אך הוא היה מודע היטב לסיבה המהותית בגללה פעל מנשה כפי שפעל. נטען כי אין לקבל את טענות ב"כ הנאשם לפיהן הנאשם פעל ממניעים נאצלים, לסייע לבתו, לזכות בחלק מהרכוש שצבר מנשה בחו"ל במסגרת גירושה. נטען כי תכניתו של הנאשם לגרום לחתנו לסמוך עליו ולבצע עמו עבירות פליליות על מנת לסייע לבתו לקראת תביעת גירושין מטעמה אינה מצדיקה הקלה בעונש. ב"כ המאשימה אף העלו תהיה על היקפי הרכוש שהנאשם עוד קיווה להעביר לישראל, שכן גם כאשר הועברו לישראל עשרות מיליונים טרם הוגשה תביעת הגירושין, אלא זו הוגשה רק לאחר פרוץ החקירה עם מעצרו של מנשה מור. נטען כי הנאשם המשיך בהתנהלותו במשך שנים רבות גם כאשר נצבר בישראל רכוש רב שהיה בו כדי להבטיח את עתידה הכלכלי של בתו.

באשר למיקומו של הנאשם במתחם הענישה, נטען כי מדובר בנאשם מבוגר, נעדר עבר פלילי, נורמטיבי, שעשה רבות למען המדינה ולא הפיק רווח אישי מהעבירות. עם זאת, נטען כי בהתאם לפסיקה בעבירות כלכליות, המשקל שניתן לנסיבות אישיות הוא מופחת, שכן רוב העבריינים הכלכליים מגיעים מרקע נורמטיבי.

ב"כ המאשימה הציגו פסיקה אשר משקפת לשיטתם את מדיניות הענישה הנהוגה.

באשר לחילוט שהתבקש, הוצג מכתב מטעם בנק הפועלים, לפיו הוא מוותר על השעבוד לטובתו ועל כן אינו טוען לזכות. נטען כי על פי חוק איסור הלבנת הון, במקרה של הרשעה, קיימת חובת חילוט רכוש בשווי היקף עבירת הלבנה, זאת בהיעדר נימוקים מיוחדים. נטען כי במקרה זה, המדינה תפסה לצרכי חילוט שני חשבונות בנק של הנאשם, החשבון בבנק הבינלאומי והחשבון בבנק הפועלים, החשבונות שבאמצעותם בוצעו העבירות, והיתרה הכוללת בחשבונות אלה, נכון לסוף חודש אוגוסט 2021, עומדת על כ-190 אלף ₪ בעיקר בניירות ערך. נטען כי במקרה זה, סכום הכסף שנתפס מהווה חלק קטן ביותר מהיקף העבירות שביצע הנאשם, של כ-16 מיליון ₪, ולכן על מנת להשיג את מטרות החילוט, ובראשן את התכלית ההרתעתית שתקפה גם במקרים בהם הנאשם לא הפיק רווח אישי מהעבירה, מתבקש חילוט מלא של כל הכספים התפוסים.

נטען כי לרוב בעבירות לפי סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון, בהן לא מדובר ברכוש אסור, בתי המשפט נוהגים לחלט כשליש מסכום העבירה. נטען כי הנכסים הועברו על שם מנשה מור והמדינה ביקשה את חילוטם במסגרת ההליך בעניינו. עוד נטען כי אין חולק שהנאשם לא שלשל לכיסו מכספי העבירה אולם בתו נהנתה מהם. צוין כי המדינה הייתה מבקשת את חילוט מלוא הסכום המבוקש, אף אם הכספים היו מצויים בחשבונות בנק אחרים שלא שימשו לביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם. נטען כי ניירות הערך של הנאשם שהוחזרו בידי המדינה לא נפדו על מנת לשמור על ערכם הכלכלי כיוון שהנאשם לא ביקש זאת, ואילו היה מבקש זאת הדבר היה נעשה. צוין כי המאשימה הציעה לנאשם לא אחת לפדות את ניירות הערך ולהעביר את סכום הפדיון לקרן החילוט.

ראיות וטיעוני ההגנה לעונש

5. מטעם ההגנה העידו אשת הנאשם, גברת פנינה פרלמן (להלן: "**פנינה**"), ובתו של הנאשם, גברת שרון פרלמן (להלן: "**שרון**").

פנינה סיפרה בעדותה, בהתרגשות רבה, כי היא בת 72, נשואה לנאשם למעלה מ-50 שנים, ולהם שלושה ילדים וארבעה נכדים. לדבריה, עבדה כגננת רוב שנותיה ומשפחתם תפקדה כמשפחה נורמטיבית. פנינה סיפרה כי מאז הגעת השוטרים לביתם בשעה 5 בבוקר לצורך ביצוע החיפוש השתנה עולמה, והמשפחה המאושרת והשמחה הפכה למשפחה אומללה, הרוסה ועצובה. לדבריה, בתה הבכורה התגרשה, בהליך גירושין מכוער, קשה וכואב, והיא נאלצה לשוב ולהתגורר עם בנותיה הצעירות עמה ועם הנאשם במשך כשנה, בשל קשייה הכלכליים. פנינה מסרה כי בעקבות האירועים היא חוותה טראומה, קרסה וסובלת מחרדות ופחדים, כאשר לדברי הרופאים אין לה כל בעיה גופנית אלא נפשית. פנינה תיארה כי היא סובלת מסחרחורות, חוסר שיווי משקל, נפילות, זרמים ברגליה והיא בקושי מתפקדת. פנינה סיפרה כי החלה טיפול פסיכולוגי אותו נאלצה להפסיק מטעמים כלכליים. פנינה סיפרה כי היא והנאשם חסכו כסף במהלך חייהם על מנת שיוכלו לכלכל עצמם בתקופת זקנתם, אך כספם ירד לטמיון והשניים נאלצים לעבוד לצורך קיומם היומיומי. פנינה עובדת בצהרון, תוך סיכון בריאותי לדבריה מחשש להידבקות בקורונה. פנינה סיפרה בדמעות כיצד חתנה ומשפחתו מסיתים את נכדותיה כנגדם ולא מאפשרים להן לבקרם. פנינה ביקשה שבגזירת העונש יובא בחשבון מצבם הכלכלי, בהיותם תלויים בעבודותיהם לצורך קיום יומיומי.

6. שרון מסרה בעדותה כי מאז שהודיעה למנשה על רצונה להתגרש ממנו בעקבות אלימות לסוגיה, כפי שחוותה מצדו, הוא החליט למוטט את משפחתה ולנקום באביה, הנאשם, ואף הצהיר על כך בגלוי. לדבריה, האלימות שהפגין מנשה כלפיה וכלפי משפחתה לא פסקה בעקבות גירושיהם בשנת 2016. שרון סיפרה כי התגוררה בבית הוריה לאחר גירושיה בשל אילוצים כלכליים. שרון מסרה בעדותה כי הוריה, אשר כל השנים שימשו דוגמא ומופת עבורה, מתפרקים לנגד עיניה. שרון תיארה את אביה כאיש נפלא, בעל ערכים, אשר גידל אותה לתפארת על ערכי יושרה, תום ואמינות, הוא משמש סבא נהדר ואלטרואיסט, על אף שהמפגש עם נכדותיו נמנע ממנו על ידי אחרים השולטים בחייהן. שרון מסרה כי חלף זקנה מכובדת לאנשי עמל ועבודה אשר חסכו פרוטה לפרוטה במשך כל חייהם, הוריה נמצאים על סף חורבן כלכלי מוחלט בשל

עיקולים וחילוט חשבונות הבנקים. לדבריה, הוריה נאלצו להמשיך לעבוד גם במהלך תקופת הקורונה, תוך סיכון עצמי, על מנת שיוכלו להתפרנס. שרון אמרה כי אביה נענש עוד לפני שנגזר דינו, וזאת נוכח התמשכות ההליכים ועינוי דין של שנים שהובילו לחורבן כלכלי. שרון תיארה את הטראומה אותה חוו הוריה, וכי אביה תיאר כחוויה הקשה ביותר בחייו את היותו אזוק בתחנת המשטרה שבה נהג להתנדב, אף יותר מכל המלחמות בהן השתתף. נוסף לכך, שרון ציינה את הפגיעה בשמו הטוב של אביה, ואת הקשיים של כלל בני המשפחה. שרון פנתה לבית המשפט וביקשה שייגזר על אביה עונש שלא ימוטט אותו כלכלית. שרון הבהירה כי לאחר שובם מברצלונה היא ומנשה התגוררו בבית שכור, ולאחר מכן עברו אל הבית ברמות השבים, ובלית ברירה היא עזבה את הבית במסגרת הליך הגירושין.

7. ההגנה הגישה, בהסכמת המאשימה, את המסמכים הבאים:

(א) מכתבים מטעם מספר בעלי תפקידים בבית דיור מוגן משען "נאות אביבים" (ברודצקי) ברמת אביב (להלן: "**נאות אביבים**"), שם מועסק הנאשם, המשבחים את תפקודו במקום, כישוריו ותכונותיו הטובות, וביניהם: גב' נילי רותם, אשר שימשה כמנהלת נאות אביבים עד לשנת 2019; מר כרמל אליאס, מנהל נאות אביבים הנוכחי; מר משה אופן, רוקח בנאות אביבים; גב' סוזי ברנר, עובדת סוציאלית בנאות אביבים; אישור כי בית אבות משען ברודצקי הינו מפעל חיוני מטעם משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים.

(ב) מכתב מטעם מר עזרא בנימיני, ראש עיריית הוד השרון לשעבר, מיום 6.1.2021, אשר ציין בין היתר את פעילותו של הנאשם במשך השנים כמתנדב פעיל ומרכזי בתחומים רבים ומגוונים בהוד השרון, בין היתר כחבר מרכזי בוועד הסוחרים המקומי, פעילויות התנדבותיות בעמותות וגופים ציבוריים, התנדבותו ביחידת "המתמיד" אשר תגברה את כוח השיטור באזור השרון בכלל ובהוד השרון בפרט.

(ג) מכתב הודיה מטעם מר שמעון פרס ז"ל, בעת היותו ראש הממשלה ושר הביטחון, מיום 4.1.1996, על דברי הנאשם. צורף צילום תמונה של השניים.

(ד) מכתב מטעם אל"מ במיל" יהודה קורן, טייס קרב וכמי ששימש מפקד בבסיסי חיל האוויר וכן דודו של הנאשם, מיום 1.1.2021, ממנו עולה כי הנאשם עשה שירות צבאי איכותי, הינו מוכר בהוד השרון בזכות פעילויות החברתיות וההתנדבותיות לקהילה.

(ה) תמונות של בית הכנסת הגדול במגדיאל על שם רבי שמחה ראובן פרלמן ומודעת אבל שלו; פירוט אודות אביו של הנאשם, מר יעקב פרלמן, שהיה חבר פעיל ב"הגנה" ושימש כמפקד על הגנת היישוב במאורעות תרצ"ו-תרצ"ט; פירוט אודות שירותו הצבאי של הנאשם, כמאבטח של דוד בן גוריון; השירות הסדיר של הנאשם תחת פיקודו של תת אלוף דוד לסקוב, והוגש צילום מתוך ערך

הויקיפדיה בעניינו של לסקוב.

(ו) מכתב מטעם אחיו של הנאשם, מר יוסי דר (פרלמן), מיום 23.12.2020, המשבח את הנאשם בין היתר על יושרו, הגינותו, נאמנותו למדינה ואהבת המולדת הטבועה בו.

(ז) מכתב מטעם גב' נחמה סטרול, חברת ילדות של הנאשם, מיום 17.2.2021, שבו תיארה את הנאשם, בין היתר, כאדם בעל לב זהב, ישר והגון.

(ח) מכתב מטעם בתו של הנאשם, שרון פרלמן, מיום 12.9.2021, שבו פירטה בין היתר את מעלותיו של הנאשם, קורות חייו, השפעת המשפט עליו ועל משפחתם, קשיי המשפחה והפגיעה של מנשה במשפחתם.

(ט) אסופת מסמכים רפואיים הנוגעים למצבה הרפואי של פנינה, אשת הנאשם (נ/25).

8. ב"כ הנאשם, עו"ד דותן דניאלי, טען כי יש לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם עונש הולם הנע בין חודשי מאסר ספורים שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין תקופת מאסר בפועל קצרה. ב"כ הנאשם עתר לעונש של חודשיים מאסר שירוצו בעבודות שירות. נטען כי המאשימה מתייחסת לתיק זה כחמור יותר ממה שהוא, וזאת מבלי להקל ראש במעשי הנאשם. צוין כי הנאשם מקבל את קביעות הכרעת הדין ולא מערער עליהן. נטען כי מהכרעת הדין עולה שהנאשם אמר אמת, אך לא את האמת כולה.

נטען כי לשיטת המאשימה, הדיווח הכוזב מצד הנאשם נעשה על יסוד מסמך כוזב, והוסיף כי הנאשם סבר שמדובר במסמך חוקי שניתן לעשות בו שימוש, אולם עורך אותו מסמך לא הועמד לדין ויש לכך משקל לעניין העונש. נטען כי על פי הכרעת הדין, הסכום שהועבר לאחר הצגת הסכם ההלוואה היה 4.6 מיליון ₪, ולא צריך להתייחס לכך כאילו ההסכם הוצג מלכתחילה מתוך תכנון מכוון שבגינו הנאשם צריך לתת את הדין עקב נסיבות מחמירות יותר. הודגש כי לנאשם לא נצמח רווח אישי מביצוע העבירות והוא לא ביצע עבירות מס.

ב"כ הנאשם הפנה אל הנסיבות המשפחתיות שהובילו לביצוע העבירות, וטען כי יש לכך השפעה לקביעת מתחם הענישה. נטען כי המאשימה לא הוכיחה עבירות מרמה או עבירות מקור של מנשה מור, והדבר אף לא יוחס לו במסגרת כתב האישום, לכן בית המשפט לא יכול להכריע האם לנאשם הייתה מודעות לעבירות אלה. נטען כי בעת ביצוע העבירות, משטר הלבנת ההון היה תחום חדש יחסית, לא ברור, דבר שאף משתקף באמירתו של מימון כי לא היה צורך להצהיר על מנשה כנהנה. ב"כ הנאשם הפנה לכך שחלפו 9 שנים ממועד ביצוע העבירות, וכי כתב האישום הוגש 5 שנים לאחר ביצוע העבירות.

נטען כי בהינתן נסיבותיו האישיות של הנאשם, שהינו בן 75, הרי שאסור להוציאו ממעגל העבודה, מחשש

להידרדרות נפשית ובריאותית, ונטען כי יש להביא בחשבון נסיבות אלה במסגרת שיקולי צדק. ב"כ הנאשם ציין כי עתר לעונש המפורט לעיל, בהתחשב שהנאשם צבר די ימי חופש על מנת לרצות עבודות שירות למשל כחודשיים מבלי לפגוע בתנאי העסקתו הנוכחיים, ב"נאות אביבים". הודגש כי הנאשם מועסק בחוזה עבודה אישי, וככל שתיגזר עליו תקופה ארוכה של עבודות שירות הוא יאבד את מקום עבודתו ואין וודאות שישוב לעבוד שם. בנוסף לכך, נטען כי לנאשם תיגרם אי נעימות במקום עבודתו הנוכחי, אם ייודע דבר היותו מרצה עבודות שירות.

לעניין פגיעת העונש בנאשם ובמשפחתו, הפנה ב"כ הנאשם אל דברי פנינה ושרון, תוך שנטען כי הדברים נוגעים גם לבקשת החילוט. נטען כי הנזקים שנגרמו לנאשם בעקבות ביצוע העבירות השתקפו גם מאופן מסירת עדותו ומהבלבול בדבריו. נטען כי הנאשם נטל אחריות ושתף פעולה עם המשטרה למן תחילת חקירתו.

נטען כי המסמכים שהוגשו בעניינו של הנאשם ונסיבות חייו מלמדים על התנהגותו החיובית במהלך חייו, וכי נסיבותיו המשפחתיות הן שהובילו לביצוע העבירות. נטען כי המשפחה חוותה טראומה מהתנהלות הרשויות, כפי שעלה מדבריהן של פנינה ושרון, בפרט בכל הנוגע למעצרו, תוך שצוין שהנאשם לא הובא בפני שופט כלל אלא שוחרר ממעצר בחלוף 24 שעות. ב"כ הנאשם ציין את ההשפלה הכרוכה באיזוק הפומבי של הנאשם, לתשאל הנעלם שבוצע לו לאחר החיפוש, ולפגיעה בזכות השתיקה.

נטען כי הנאשם ניהל את משפטו, ואין לזקוף זאת כנסיבה לחומרה, בעיקר לאחר שזוכה מפרק בכתב האישום. נטען כי ניהול המשפט היה יעיל וענייני, התמקד בנסיבות היסוד הנפשי ולא נוהל בכל הנוגע לעניינים טכניים.

התבקש כי חלוף הזמן מביצוע העבירות יובא בחשבון לא רק בקביעת המתחם אלא לעניין העונש ואף כשיקול לחריגה ממתחם הענישה, על יסוד סעיף 40^{יב} לחוק העונשין. נטען כי הנאשם נעדר עבר פלילי וכי הנאשם הורתע מההליך ולא שב לבצע עבירות בשנים שחלפו כך שלא נדרשת החמרה בעונשו משיקולי הרתעת היחיד.

נטען כי באף אחד מפסקי הדין שהוצגו על ידי המאשימה המעשים לא בוצעו על רקע נסיבות משפחתיות.

לעניין הכסף שנתפס בניירות ערך נטען כי המאשימה לא שמרה על ערכו במהלך התקופה. נטען כי ביום פרוץ החקירה, שוויים של ניירות הערך בבנק הבינלאומי עמד על 1.1 מיליון ₪, ניירות ערך אשר נקנו קודם לביצוע העבירות עם שעבוד על הלוואות עוד שנים לפני תחילת ביצוע העבירות. נטען כי שווי תיק ניירות הערך בבנק הפועלים היה 510,000 ₪. נטען כי שלוש שנים לאחר מכן, ביום הגשת כתב האישום, שווי תיק ניירות הערך בבנק הבינלאומי עמד על 220,000 ₪ ובבנק הפועלים על 153,000 ₪, ובעת הטיעונים לעונש שווי כלל ניירות הערך עומד על סך 190,000 ₪. נטען כי המדינה לא עשתה דבר כדי לשמור על ערך

הכסף התפוס וכי בשל כך נגרם לנאשם לא רק עינוי דין אלא נזק כלכלי אדיר.

נטען כי לנאשם אין מקורות הכנסה ויכולת כלכלית, ועל כן בית המשפט התבקש להימנע מחילוט ניירות הערך, שמרביתם סחירים. נטען כי חוק איסור הלבנת הון מעניק לבית המשפט כלים רבים, ועם זאת משאיר לבית המשפט את שיקול הדעת מנימוקים מיוחדים. נטען כי במקרה זה הנאשם לא הרוויח מפירות העבירה, ואף אם מדובר היה בנאשם שביצע את עבירות המקור, הכסף נשאר אצלו והוא נהנה ממנו, לבית המשפט שיקול הדעת והסמכות להימנע מחילוט. נטען כי הן הבית ברמות השבים והן הדירה בהוד השרון עברו למנשה מור כאשר בתו של הנאשם לא קיבלה זכויות בנכסים. נטען כי על פני הדברים אין כל מניעה כי הנכסים יחולטו ממנשה מור.

נטען כי במקרה זה החילוט לא משרת תכלית קניינית או הרתעתית ומכאן שהוא משמש עונש נוסף בלבד. נטען כי המדינה צריכה לפצות את הנאשם כלכלית ולא לבקש לחלט את שארית כספו. נטען כי במשך השנים הנאשם שילם החזר הלוואה ודמי ניהול של החשבונות התפוסים. נטען כי אף אם הייתה מתקבלת הצעת המדינה בשנת 2019 לפדות את ניירות הערך על מנת לשמור על ערכם, הדבר היה חוסך רק חלק מירידת הערך שכן עד לאותה נקודת זמן הנאשם לא היה מיוצג, לא היה זכאי לייצוג מטעם הסנגוריה הציבורית וניירות הערך היו תפוסים בידי המאשימה.

9. הנאשם עצמו מסר כי קרא בעיון את הכרעת הדין והוא אינו חולק עליה. הנאשם פירט את השתלשלות ייצוג המשפטי בהליך, תחילה בידי עו"ד שייצג את בתו בהליך הגירושין, עמו נותק הקשר בעקבות מעשים פליליים שעשה לדבריו, ולאחר מכן ייצג אותו עורך דין נוסף, אשר נפטר לפני הדיון השלישי, ואז מונה לו בא כוחו עו"ד דניאלי.

הנאשם התייחס בדבריו לכספים בתיקי ההשקעות, ומסר כי מדובר בכספים שנחסכו במשך 50 שנה, כאשר אין לו פנסיה או חיסכון אחר, והוא תלוי כלכלית בכספים אלו, אשר הושקעו עוד לפני שנפתח המשפט. לדבריו, מאחר וחשבונותיו תפוסים, הוא נאלץ לעבוד כדי להתקיים, והוא אינו זכאי לדבר מהביטוח הלאומי משום שהיה עצמאי במשך 40 שנה. הנאשם מסר כי העבודות בהן הוא ואשתו עוסקים מסכנות את חייהם וגם אינן משתלמות, אך הן מפרנסות אותם. הנאשם ציין כי נכדותיו הן "טעם החיים" עבורו וסיפר על קשייו ורגשות הגעגוע אליהן מאז ניתוק הקשר עמן.

דין ומסקנות

קביעת מתחם העונש ההולם

10. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של

הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. תחילה, אקבע את מתחם הענישה למעשה העבירות שביצע הנאשם, על בסיס שיקולים נורמטיביים ואובייקטיביים, בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו, מידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות. לאחר מכן, אקבע את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבותיו, בצורך בהרתעתו ואחרים כמותו, ובכלל זה אבחן האם ראוי כי ענישת הנאשם תחרוג ממתחם הענישה (ע"פ 2918/13 **דבס נ' מדינת ישראל** (18.7.2013); ע"פ 1903/13 **עיאשה נ' מדינת ישראל** (14.7.2013); ע"פ 1323/13 **חסן נ' מדינת ישראל** (5.6.2013)).

11. מתחם העונש ההולם יקבע בהתאם לעקרון ההלימה כפי שהוגדר בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין. על מנת ליישמו אביא בחשבון את הערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם; נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, מידת אשמו של הנאשם ובמדיניות הענישה הנהוגה (ע"פ 8641/12 **סעד נ' מדינת ישראל** (5.8.2013)).

12. אין חולק כי במקרה דנא יש לקבוע מתחם הולם אחד בגין כלל העבירות שביצע הנאשם ולגזור עליו עונש כולל בגין.

13. הנאשם הורשע כאמור בריבוי עבירות לפי סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון. בהקשר זה יש לציין כי לאחר שהוגש כתב האישום נגד הנאשם לבית משפט זה תוקן סעיף חיקוק זה, באופן שהמחוקק אבחן בין מצב שבו מדובר ברכוש כשר לבין מצב שבו מדובר ברכוש אסור, וקבע עונש מופחת למקרים שבהם מדובר ברכוש כשר (או למצער כזה שלא הוכח לגביו שהינו רכוש אסור), אשר יתקרב לעונש הקבוע לצד ביצוע עבירה של מרמה בנסיבות מחמירות (ראו: פרוטוקול ועדת החוקה, חוק ומשפט מיום 31.10.2017, בעמ' 53). סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון חל הן במקרה שמדובר ברכוש אסור והן במקרה שמדובר ברכוש כשר, והעונש המרבי שנקבע בצדו של הסעיף טרם התיקון היה מאסר למשך 10 שנים או קנס בשיעור של פי עשרים מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, תשל"ז-1977. כאמור, בעקבות תיקון סעיף זה, במסגרת תיקון 26 לחוק איסור הלבנת הון, מיום 7.12.2017, נכללות בו שתי חלופות, בהתאם לשאלה האם מדובר ב"רכוש אסור" אם לאו. הנאשם הורשע בחלופה המקלה יותר, שהעונש המרבי לצידה הופחת לחמש שנות מאסר או קנס פי שמונה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

14. כפי שבואר לא אחת בפסיקה, סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון הינו בבחינת "חגורת ביטחון" המתוחה סביב האיסור העיקרי הקבוע בסעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, המעגן את האיסור על ביצוע פעולות ברכוש אסור במטרה להסתיר את מקורו, את זהות בעלי הזכויות בו, את מיקומו, את תנועותיו או עשיית פעולה בו (ראו: ע"פ 2333/07 **תענך נ' מדינת ישראל**, פס' 234 (12.7.2010); להלן: "**תענך**"). מטרת סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון לעגן את חובת הדיווח ולהבטיח את יישומו של חוק איסור הלבנת הון (**תענך**, פס' 262). האינטרס המוגן בסעיף הוא הצורך בקיומו של הדיווח הנדרש בחוק איסור הלבנת הון (בסעיפים 7, 8 ו-9) ובאמיתות הדיווח. תכליתו של סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון היא לשמש גם חגורת ביטחון סביב הוראות הסעיפים 7 ו-9 לחוק איסור הלבנת הון.

"העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא"

- מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה לא יהא ניתן אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה *ex ante* משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון. ... על חשיבותה של חובת הדיווח כנדבך מרכזי במלחמה בהון השחור יעיד הטיפול הדקדקני והנרחב בה בחוק, ובעקבות החוק - בהקמת מנגנון הדיווח אשר הוקם. אכן, הדיווח הוא אמצעי ולא מטרה, אך המדובר הוא באמצעי אשר בלעדיו ייגרע עיקרו של החוק. וכך, משהפכו הבנקים אמצעי בידיהם של עבריינים להלבנת הון, ראה המחוקק לסטות מדוקטרינות מקובלות מקדם והחליט לכרסם אף בחובת הנאמנות והסודיות של הבנק כלפי לקוחותיו" (ע"א 9796/03 שם טוב נ' מדינת ישראל, פ"ד נט (5) 397, 415-416 - להלן: "שם טוב").

15. סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון, שלא כמות סעיף 3(א) לחוק, עניינו ברכוש שנעברה בו עבירה לפי חוק איסור הלבנה עצמו - עבירה "פנימית" לחוק איסור הלבנת הון - שכן המדובר בפעולה שנעשתה ברכוש במטרה שלא יהיה דיווח לפי חוק איסור הלבנה כדי לסכל את יישום החוק לגופו. "חובת הדיווח על אודות תנועות כספים גדולים ממקום למקום נתפשת אפוא כנושא בעל חשיבות נעלה, ומטעם זה מצא המחוקק לנכון לייחד בסעיף 3(ב) עבירה האוסרת על פגיעה בה או על שיבושה. האינטרס המוגן בהוראת סעיף 3(ב) הינו הצורך הדוחק בקיומו של דיווח ובאמיתותו של דיווח. העבירה המוגדרת בסעיף היא פגיעה ביכולתם של הבנקים לקיים דיווח אמיתי ונכון, ובתוך כך פגיעה ביכולתן של הרשויות ושל המשטרה להתחקות אחר מקורו של הרכוש. מכאן העבירה הנסבה על מעשים הנעשים ברכוש, לרבות מסירת מידע כוזב, במטרה להשתמש בדיווח כנדרש בסעיפים 7 ו-9 שלחוק או כדי לגרום לדיווח בלתי נכון" (פ"ד שם טוב, עמ' 417).

16. העבירה שבסעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון עוסקת אם כן בעשיית פעולה ברכוש או במסירת מידע כוזב במטרה שלא יהיה דיווח כנדרש בסעיפים 7 ו-9 לחוק איסור הלבנת הון. עניינו של סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון, הן בנוסחו הקודם והן לאחר תיקונו, הינו בצורך בקיומו ובאמיתותו של דיווח ולצורך כך יוצר חובת דיווח עצמאית ונפרדת. כפי שכתב המשנה לנשיא מ' חשין בפ"ד שם טוב: "טול מחוק איסור הלבנה את חובת הדיווח, ונטלת ממנו את נשמתו... ידענו כי דיווח הוא מאושייתו של חוק איסור הלבנה, כי בלעדיו לא יכון החוק, כי הוא תשתית ליכולתן של הרשויות ללחום בפשיעה הגדולה, לכוחן של רשויות לנסות ולמגר את עבריינות הלבנת ההון. חובת הדיווח על אודות תנועות הון נועדה לשמש כלי עזר למלחמה בהלבנת ההון, אך משקמה ונהייתה, הפכה חובת הדיווח להיות אחד העמודים המרכזיים הנושאים על כתפיהם את חוק איסור הלבנה" (עמ' 416).

17. הערכים החברתיים שנפגעו הם הצורך בקיומו של הדיווח הנדרש בחוק איסור הלבנת הון, אמיתות הדיווח, שמירה על יציבותה ואמינותה של המערכת הפיננסית וגדיעת שרשרת העבריינות באמצעות פגיעה ביכולתו של העברין לעשות שימוש חוזר ברווחים הכלכליים שנוצרו לו מן העבירות הפליליות, באופן שבו יוותר העברין ללא מקורות מימון להמשך פעילותו העבריינית (ראו ע"פ 4316/13 מדינת ישראל נ' רמי חג'אמה (30.10.2014); ע"פ 2333/07 תענך נ' מדינת ישראל (12.7.2010)). העבירות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון נועדו לשמור על ההפרדה בין כספים שהגיעו ממקור חוקי לכספים שהגיעו ממקור עברייני ומניעת

הפקת רווחים ממעשי עבירה. לא ניתן להפריז בחשיבות מסירת דיווח אמת מלא ורחב לרשם נותני שירותי מטבע ולבנקים. חשיבות האמור ברורה לשם הבטחת שקיפות וכדי למנוע פעילות אסורה, בפרט בשים לב לכך שעל פי הוראות חוק איסור הלבנת הון והצווים מכוחו מוטל על הסקטור הפיננסי תפקיד אקטיבי כ"שומר סף" על מנת להקשות על מלביני הון להטמיע כספים במערכת הפיננסית ולנצלה, ולהקל על גילויין של עבירות (להרחבה ראו דברי כב' השופט חשין בבש"פ 1542/04 **מדינת ישראל נ' טובה אדר**, פ"ד נח(3) 613). תכליתו של סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון היא לשמש גם כ"חגורת ביטחון" סביב חובות הדיווח בחוק איסור הלבנת הון.

מדובר אם כן בערכים חברתיים שמטרתם מניעת הפקת רווחים מעבירות; מניעת היכולת להטמיע כספים שמקורם בעבירות מקור, תוך שימוש במערכת הבנקאית ובנותני שירותי מטבע, עם כספים שהושגו בדרך חוקית; יצירת תמריץ שלילי לביצוע עבירות בעלות היבט כלכלי באמצעות נטרול יסוד הרווח הטמון בהן; ומניעת פעילות עבריינית (ראו ע"פ 4111/14 **זיאד קורד נ' מדינת ישראל** (20.8.2015); רע"פ 398/15 **ג'ורג' יחזקאל בסון נ' מדינת ישראל** (21.1.2015); ע"פ 4316/13 **מדינת ישראל נ' רמי חג'אמה** (30.10.2014)). בעבירות הלבנת ההון כרוך נזק רב לאוצר המדינה, לכלכלתה, ולאינטרס הציבורי. הלבנת הון מאיימת על טוהר המידות בפעילות השלטונית.

18. **מידת הפגיעה בערכים המוגנים** הינה ברף גבוה, בהינתן היקף סכום הכסף שהועבר לישראל דרך חשבונותיו של הנאשם בהיקף של כ-18 מיליון ₪, משך התקופה הארוכה שבמהלכה התקבלו הכספים ממנשה אל חשבונות הבנק של הנאשם, העברת חלק מהכספים בין חשבונות הבנק של הנאשם בישראל ומשיכת הכספים במנות מנות, שרובן בסכומים שלא עלו על 50,000 ₪, והכל תוך מצגים מטעים ודיווחים כוזבים כלפי בעלי תפקידים בכירים בסניפי הבנק של הנאשם.

19. בבחינת **נסיבות הקשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40ט לחוק העונשין), הבאתי בכלל חשבון את חלקו המרכזי והעיקרי של הנאשם כמי שקשר קשרים ורקם את התכנית עם כלל המעורבים. הנאשם היה שותף סוד לרצונה של בתו שרון לסיים את קשר הנישואין עם בעלה מנשה. הנאשם שכנע את שרון שלא לנקוט בצעד זה בעודם חיים יחדיו בברצלונה, מהחשש שמנשה ימנע ממנה לשוב ארצה עם בנותיהם, ומבלי שיעלה בידה לקבל את חלקה בממון הרב שצבר מנשה במהלך שהותם בברצלונה. לכן, הנאשם רקם תכנית עם בתו שרון, לפיה תשכנע את מנשה לשוב ולהתגורר כמשפחה בישראל, ולצורך כך להזרים ארצה כספים בסכומים גבוהים מחשבונותיו בחו"ל, בין היתר על מנת לרכוש עבורם בית בישראל, וכל זאת על רקע הטבות מס שניתנו בזמנו לתושבים חוזרים לרגל חגיגות 60 שנות עצמאות למדינת ישראל.

הנאשם היה מודע לכך שתכנית זו לא תצליח כל עוד לא יעמיד לשימושו של מנשה את חשבונות הבנק שלו, לצורך העברות הכספים לישראל, שכן טרם עזיבת מנשה את הארץ הוא נקלע לחובות כבדים, בין היתר לבנקים בישראל, חלקם בשל מתן ערבויות להתחייבויותיהן של חברות עמן היה קשור. כתוצאה מכך, הוגשו נגד מנשה תובענות בבתי המשפט ונפתחו נגדו הליכים בהוצאה לפועל.

התכנית שרקם הנאשם עם בתו צלחה כך שמנשה שוכנע כי בשלה העת לשוב ולהתגורר כמשפחה בישראל. מנשה כמובן לא היה מודע לתכנית שרקמו הנאשם ושרון. הנאשם נרתם לסייע למנשה ובתו לחפש בית מגורים לרכישה עבורם. מאמצי הנאשם נשאו פרי ועלה בידו לאתר בית מגורים צמוד קרקע, ברח' הברושים 10 ברמות השבים, תמורת סכום של 4,050,000 ₪, אשר לימים נהרס ותחת המבנה הישן נבנה בית מידות חדש ומפואר, שהוגדר כ"בית חכם", בהשקעה כספית גבוהה.

הנאשם היה מודע לחובות הכבדים ולהתחייבויות הכספיות של מנשה לנושים ולבנקים בישראל, ובה בעת חפץ לעודד את מנשה להזרים לישראל כספים בסכומים גבוהים ללא כל חשש או מורא שמא הדבר יתגלה לנושיו, והכל במטרה להבטיח את עתידה הכלכלי של בתו, לאחר שתממש את רצונה להתגרש ממנשה. לשם כך, הנאשם העמיד לרשות מנשה את חשבונות הבנק שלו (ושל רעייתו) בבנק הבינלאומי ובבנק הפועלים.

הנאשם אמנם עדכן את הנהלת סניף הבנק הבינלאומי שבו התנהל חשבונו כי הוא עתיד לקלוט כספים מחתנו בחשבונו לשם רכישת הבית, אך לא הצהיר עליו כ"בעלים", "שותף" או "נהנה", ואף הגדיל לעשות בהציגו לנציגי הבנק "הסכם הלוואה", שלגביו נקבע כי הינו הסכם פיקטיבי ושקרי, שלא שיקף את הסכמות הצדדים לו, וכל מטרתו הייתה להציג כסות הסכמית מטעה לבנק הבינלאומי, כהסבר להעברות הכספיות מחשבונותיו של מנשה בחו"ל לחשבונו של הנאשם. הנאשם אף דבק במצג שקרי זה בעת שמסר פרטים לבנק במסגרת "טופס הכר את הלקוח", על אודות עסקת הלוואת כספים ממנשה לרכישת הבית, שכאמור כזו לא נכרתה.

נמצא כי הנאשם לא דיווח אמת, או למצער את מלוא האמת, להנהלת סניף הבנק הבינלאומי. כך למשל, הנאשם הציג עצמו כמי שנדרש לסייע לבתו ולמנשה בהעברת הכספים לישראל לשם תשלומי ההוצאות הכרוכות ברכישה ובניית הבית החדש, משום שהייתם הרחק מחוץ לישראל. ברם, נמצא כי מנשה שרון ובנותיהם שבו לישראל כבר בשנת 2009, כך שהעברות הכספים מחו"ל לחשבון הבנק של הנאשם וממנו הלאה, למצער מרביתן המכריע, בוצעו שעה שמנשה התגורר עם משפחתו בשכירות בישראל, ולא היה כל בסיס למצג של הנאשם בפני הבנק הבינלאומי לפיו הוא נדרש בדרך זו לסייע לבני משפחתו משום שהייתם בחו"ל. בנוסף לכך, הנאשם דיווח לבנק הבינלאומי, שהכספים שהוזרמו מחו"ל לחשבונו נועדו לצרכי קניית הבית, על כל ההוצאות הנלוות לכך, אלא שמנשה הזרים לחשבון הבנק של הנאשם סכום של כ-18 מיליון ₪, שהינו גבוה בהרבה מהסכום שנדרש להוצאות בניית הבית. בהכרעת הדין נקבע כי הוכח שמנשה עשה שימושים נוספים בכספים שהעביר לחשבונו של הנאשם, כגון: כיסוי חובותיו, רכישת מגרש בהוד השרון תמורת מיליון ₪, שיפוץ בית אמו ובניית בריכה עבורה ועוד.

בשנת 2009 נתקל הנאשם בקושי למשוך סכומי כסף גבוהים במזומן מהחשבון הבינלאומי לטובת מנשה. באישורו של מנשה, החל הנאשם להעביר כספים מהחשבון הבינלאומי לחשבון בבנק הפועלים, באמצעות שיקים שמשך לפקודתו, ומחשבון זה משך כספים במזומן באופן שיטתי והעבירם למנשה. במהלך התקופה 10.12.2009-18.3.2013 העביר הנאשם מחשבונו בבנק הבינלאומי לחשבונו בבנק הפועלים סך כולל של 1,500,000 ₪. אמו של מנשה, גב' ג'נט מועלם, העבירה אף היא סך של 230,000 ₪ לחשבון של הנאשם

בבנק הפועלים. בסה"כ הועבר לחשבון בבנק הפועלים ₪ 1,730,000 לטובת מנשה.

נמצא אם כן כי הנאשם העמיד לרשות מנשה גם את חשבונו בבנק הפועלים, ואפשר לו לנהל באמצעותו את כספיו, לפי מיטב שיקולו ורצונו, מבלי שהנאשם דיווח לבנק הפועלים כי קיים "שותף" או "נהנה" בחשבון זה, העושה באמצעותו שימוש לצרכיו, מהחשש שהדבר היה מתגלה לנושיו של מנשה. למעשה, העברות הכספים מהחשבון הבינלאומי לחשבון בפועלים טשטשו לחלוטין את העובדה כי מדובר בכספים שמקורם מחו"ל, שאינם שייכים לנאשם, ולמעשה הנאשם לא החליט דבר לגביהם, אלא פועל כעושה דברו של מנשה.

נמצא כי כל משיכות הכספים מהחשבון בבנק הפועלים בוצעו אך ורק במזומן מקופאי הבנק, בסכומים שונים שכמעט כולן לא עלו על 50,000 ₪, בדומה למשיכות במזומן מהחשבון בבנק הבינלאומי, וכל זאת כדי לחמוק מדיווח לפי הוראות סעיף 8 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשס"א-2001.

הנאשם היה מודע שמעשיו חרגו אל המישור הפלילי, כפי שהתבטא בנושא בחקירותיו במשטרה, אך מבחינתו פעל כאב דואג ומסור לבתו, מתוך חשש כי גירושה ממנשה יביאו לכך שהיא תישאר מחוסרת כל, ומנשה אף ימנע מבנותיה, נכדותיו, לשוב עמה ארצה. לכן, הנאשם העמיד לרשות מנשה את התנאים האופטימליים מבחינתו כדי שיעביר את כספו בבטחה לישראל, ובמעשיו מנע דיווח של הבנקים על הפעילות באותם כספים, בין היתר באמצעות מצגים כוזבים. ברי הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה אינן מצדיקות את מעשיו הנאשם, אף אם היה חרד כאבא לעתידה הכלכלי של בתו.

מעשיו של הנאשם היו מתוחכמים ומתוכננים היטב. הנאשם עשה שימוש בהסכם שכירות שנכרת אך למראית עין לשם מצג כוזב, לצד הצהרות כוזבות מצדו בדיווחיו לנציגי הבנק. הנאשם פעל באופן אקטיבי ביחד עם מנשה על מנת שכספו של האחרון יוזרמו לחשבונותיו במעטה של כספים לטובת רכישת בית בלבד, אך הם שימשו את מנשה למגוון שימושים, לרבות רכישת נכסי נדל"ן נוספים, תוך טשטוש עקבות מפני נושיו. הנאשם אף הזמין את מנהל סניף הבנק הבינלאומי לצפות בבניית הבית, על מנת לשכנעו בשטח, כי כל הכספים שהועברו לחשבונו נועדו לבניית הבית, בשעה שלא כך היו הדברים.

יש להביא בחשבון את סכומי הכסף הגבוהים מאד שהועברו ופרק הזמן הממושך שבמהלכו הועברו הכספים לחשבונותיו של הנאשם, ומהם נמשכו על ידו לטובת צרכיו של מנשה. בין השנים 2009-2012 הועברו מחשבונותיו של מנשה לחשבונו של הנאשם בבנק הבינלאומי, וממנו נמשך למצער סכום של 18 מיליון ₪. הנאשם אישר סכום זה הן בתשובתו לכתב האישום, והן בעדותו בבית המשפט (עמ' 146 לפרוט', מיום 22.5.2019). מעשיו של הנאשם הסבו נזק למשטר הדיווח ומנעו את מימוש תכליות החקיקה לאיסור הלבנת הון. למעשיו של הנאשם אף נזק פוטנציאל ככל שיתברר כי מקור הכספים שהזרים מנשה לחשבונו בישראל אינו חוקי ובדרך זו הוטמעו כספים אלו במערכת הפיננסית הישראלית.

מטבלת מיצוי פעילות בחשבון של הנאשם בבנק הבינלאומי (ת/9), שתוכנה לא נסתר, עלה כי במהלך התקופה 24.12.2008-28.2.2013 התקבל בחשבון הבנק של הנאשם בבנק הבינלאומי סכום כולל של 15,445,581 ₪ במטבע חוץ, באמצעות העברות בנקאיות מבנקים זרים. במהלך התקופה 24.12.2008-19.11.2012 משך הנאשם מהחשבון בבינלאומי סך כולל של 2,291,641 ₪ במזומן, באמצעות 70 משיכות נפרדות, מתוכן 67 משיכות בסכומים הנמוכים מ-50,000 ₪, 2 משיכות בסכום של 50,000 ₪ ומשיכה אחת בסכום גבוה יותר. במהלך התקופה 5.1.2009-18.11.2012 משך הנאשם מהחשבון בבינלאומי המחאות (שקים) בסך כולל של 5,687,540 ₪ (ת/9).

במהלך התקופה 10.12.2009-18.3.2013 העביר הנאשם מחשבונו בבנק הבינלאומי לחשבונו בבנק הפועלים סך כולל של 1,500,000 ₪. אמו של מנשה, גב' ג'נט מועלם, העבירה אף היא סך של 230,000 ₪ לחשבון של הנאשם בבנק הפועלים. בסה"כ הועבר לחשבון בבנק הפועלים 1,730,000 ₪ לטובת מנשה. במהלך התקופה 27.12.2009-29.4.2013 משך הנאשם מהחשבון בבנק הפועלים סך כולל של 867,000 ₪ במזומן, באמצעות 31 משיכות נפרדות במזומן, מתוכן 28 משיכות בסכומים הנמוכים מ-50,000 ₪ ו-3 משיכות בסכום של 50,000 ₪ (ת/10).

אמנם, הנאשם לא הפיק ממעשיו כל הנאה כספית לעצמו, אך אלו נועדו כדי לאפשר לבתו שרון לעמוד על זכויותיה באותם כספים בבוא היום, במסגרת הליך גירושין שתכננה לנקוט כנגד מנשה עם שובם ארצה, ולאחר העברת הכספים לישראל באמצעות חשבונותיו הבנקאיים של הנאשם.

הנאשם היה מודע למעשיו ולא נגרעה יכולתו להבין את הפסול שבהם, והיו לו הזדמנויות רבות להבין את חומרת מעשיו לחדול מהם. כך למשל, בעת שמר מימון, מנהל סניף בנק הבינלאומי, העלה בפניו תמיהות ושאל שאלות בקשר להזרמת הכספים בסכומים כה גבוהים; או בעת ששמר מימון שיגר מכתב לנאשם ולרעייתו בשם הבנק הבינלאומי, בחתימתו, מיום 12.8.2012 בהתאם להנחיות הרשות לאיסור הלבנת הון (ת/17), שבו נכתב בין היתר כי הודע לו שבחשבונו מתנהלת פעילות אשר לכאורה אינה בהתאם להצהרות שנמסרו בעת פתיחת החשבון, והנחזית שהינה עבור אחרים שאינם בעלי החשבון, מבלי שהוצהר על כך. הנאשם התבקש לחדול מפעילות זו לאלתר, תוך שהובהר שעליו להמציא מידע לגבי מקור הכסף והשימושים שיעשו בו בצירוף אסמכתאות לשביעות, שאילולא כן הבנק יאלץ לפעול לסגירת החשבון. כאמור, כבר בשנת 2009 נתקל הנאשם בקושי למשוך סכומי כסף גבוהים במזומן מהחשבון בבינלאומי לטובת מנשה, ולכן העביר חלק מכספים לחשבונו בבנק הפועלים, ומשם משך את הכסף מזומן במנות שלא עלו על סכום רף הדיווח של 50,000 ₪.

לא הוכחה קרבה מצד הנאשם לסייג לאחריות פלילית.

20. **מדיניות הענישה הנהוגה** מצביעה על מנעד ענישה רחב תלויה נסיבות ביצוע העבירות וסכום העבירות. כך למשל:

א. ע"פ 7216/20 **שמואל קינן קליין נ' מדינת ישראל** (18.2.2021) - הנאשם הורשע בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של הברחת טובין, לפי סעיף 211(א)(1) לפקודת המכס [נוסח חדש]; ריבוי עבירות ייבוא יהלומים שלא לפי רישיון בכתב, לפי סעיף 7(א) לפקודת הייבוא והייצוא [נוסח חדש], התשל"ט-1979 וסעיף 2 לצו הפיקוח על יהלומים, יבואם ויצואם, התשל"ט-1979; עבירה של מניעת דיווח, לפי סעיפים 3(ב) ו-9 לחוק איסור הלבנת הון; וכן ריבוי עבירות שימוש במרמה, ערמה ותחבולה במזיד ובכוונה להתחמק ממס, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: "**פקודת מס הכנסה**"). הנאשם ביצע שורה של עבירות שעניינן הברחת יהלומים והכניס בגינן סכום של למעלה מ-1,850,000 ₪ במשך פרק זמן של כ-5 שנים, מבלי שהוציא על סכומים אלו תיעוד חשבונאי, לא כללן בספרי הנהלת חשבונות ולא דיווח עליהן לפקיד השומה. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע **בין 12 לבין 36 חודשי מאסר** ומתחם הקנס נע **בין 100,000 לבין 250,000 ₪**. הובאו בחשבון גילו, מצבו האישי והמשפחתי, לרבות תמיכתו בבנו החולה, היעדר עבר פלילי, הודאתו ושיתוף הפעולה מצדו עם גורמי אכיפת החוק וחלוף כשש שנים מביצוע העבירות ועד להגשת כתב האישום. נגזרו **12 חודשי מאסר, מאסרים מותנים וקנס בסך 120,000 ₪**. בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם על חומרת העונש.

ב. ע"פ 6182/20 **פרדי גרדי פיטוסי נ' מדינת ישראל** (21.7.2021) - הנאשם הורשע בבית המשפט המחוזי בתל אביב, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות מס ובעבירות לפי סעיפים 3(א) ו-3(ב) לחוק איסור הלבנת הון. הנאשם ונאשמים נוספים ניכו חשבונות פיקטיביות ומזויפות שהוצאו כביכול עבור פעולות שיווק עבור חברה אותה ניהל בסך כולל לכל הפחות 730,000 ₪. בנוסף, הנאשם ונאשם נוסף הוציאו שיקים לפקודת ספקים ופרטו את השיקים באמצעות צ'ינג' והתמורה הוחזרה להם במזומן. נקבע מתחם עונש הולם **שבין 5 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין 15 חודשי מאסר**. הנאשם לא נטל אחריות, לא הסיר את המחדל. לחובתו 3 הרשעות קודמות בעבירות סמים, שימוש בדרכון מזויף והפרת הוראה חוקית, וכן בעבירות מס. נגזרו **7 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסרים מותנים וקנס בסך 25,000 ₪**. הנאשם חזר בו מערעורו בהמלצת בית המשפט העליון.

ג. ע"פ 1959/11 **גבריאלי שלום נ' מדינת ישראל** (21.9.2011) - הנאשמים הורשעו בבית המשפט המחוזי בחיפה, על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירות הבאות: נאשם 1 הורשע בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע; קבלת דבר במרמה; מתן שירותי מטבע ללא רישום; ובעבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון יחד עם סעיף 7 לחוק איסור הלבנת הון בשילוב סעיף 6(א)(2) לצו. נאשמות 2-3 הורשעו בעבירות של סיוע למתן שירותי מטבע ללא רישום; סיוע לעבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון יחד עם סעיף 7 לחוק איסור הלבנת הון בשילוב סעיף 6(א)(2) לצו איסור הלבנת הון וסעיף 31 לחוק איסור הלבנת הון. במהלך התקופה הרלוונטית ביצע נאשם 1 בסיוען של נאשמות 2-3 פעולות החייבות בדיווח בסך כולל של 807,809 ₪. הצדדים הגיעו להסדר טיעון לפיו על נאשם 1 הוטל מאסר בפועל, מאסר על תנאי וחולט סך של 150,000 ₪. ביחס לנאשמות 2-3 הוסכם כי ייגזר מאסר על תנאי, קנס וחולט סך של 50,000 ₪. בית המשפט המחוזי גזר על נאשם 1 - 8 חודשי מאסר; 15 חודשי מאסר על תנאי; קנס בסך 50,000 ₪ וחילוט בסך 150,000 ₪. על נאשמת 2 נגזר 8 חודשי מאסר על תנאי; קנס בסך 30,000 ₪ וחילוט בסך 50,000 ₪. על נאשמת 3 נגזר 8 חודשי מאסר על תנאי.

וקנס בסך 40,000 ₪. בית המשפט העליון דחה את ערעורם של הנאשמים, אך ביטל את הקנס שהוטל על נאשם 1, בהסכמת המאשימה.

ד. ע"פ 8274/11 **ליאוניד אדז'רסקי נ' מדינת ישראל** (21.1.2013) - הנאשמים הורשעו בבית המשפט המחוזי בתל אביב בין היתר בעבירות של עשיית פעולה ברכוש במטרה שלא יהיה דיווח, לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון. כתב האישום ייחס להם הפעלה של 3 מרפאות בהן, בין היתר, נמכרו כדורים מזויפים ומכירתם באינטרנט. לשם ביצוע המכירות הללו הביא נאשם 1 להקמת חברות. נאשם 2, רופא במקצועו, שימש כ'איש קש' עבור נאשם 1 וכמנהל חלק מהחברות ונרשם כבעליהן בחלק מחשבונות הבנק. בהנחיית נאשם 1 ולבקשתו, פתח נאשם 2 חשבונות בנק עבור 3 מהחברות וחשבון נוסף על שמו, כאשר הוא מציג מצג כוזב לפיו הוא בעל השליטה בחשבון והנהנה מהכספים המופקדים בו. כשבפועל, נאשם 1 הוא שניהל את החשבונות הללו ושלט בכספים שבהם. לשם המכירה ייבאו וייצאו הנאשמים את הכדורים המזויפים וביצעו בכספים שהתקבלו תמורתם פעולות במטרה להסוות את מקור הכסף. סכום הכסף שיוחס לנאשמים היה בסך של כ-23,000,000 ₪. בית המשפט הטיל על נאשם 1, חמש שנות מאסר בפועל ושנתיים מאסר על תנאי; כן הופעל עונש מאסר מותנה של עשרה חודשים לריצוי במצטבר, קנס בסך 500,000 ₪ וחילוט כספים בסך 7,750 דולר שנמצאו ברשותו בעת מעצרו, כמו גם על חילוט כספים נוספים בחשבונות שונים. על נאשם 2 הוטלו שמונה-עשר חודשי מאסר בפועל ושמונה-עשר חודשי מאסר על תנאי וכן קנס בסך 50,000 ₪. על כל אחת מהחברות הוטל קנס בסך 50,000 ₪. בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשמים.

ה. ע"פ 7646/07 **אהרון אייל כהן ואח' נ' מדינת ישראל** (20.12.2007) - הנאשם הורשע בבית המשפט המחוזי בירושלים על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של מתן שירותי מטבע ללא רישום; הלבנת הון לפי סעיף 3(ב); איומים; התחזות כאדם אחר וניסיון לקבל דבר במרמה. הנאשם עסק במתן שירותי מטבע מבלי שנרשם כנותן שירותי מטבע. הנאשם ו-2 חברות נוספות ביצעו לפחות 743 פעולות מסוג החלפת שטרות כסף וניכיון שיקים בסך כולל של 84,429,551 ₪ במשך תקופה של כשנה וחצי, מבלי שדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון. במהלך תקופה של כשנה נוספת ביצע לפחות 418 פעולות מסוג זה בסך כולל של 43,044,260 ₪. הנאשם פתח חשבון בנק על שם חברה וזאת בין היתר על מנת לאפשר לאחר, שהיה לקוח מוגבל בבנק, להשיב לו חוב וכן על מנת שיוכל לקבל אשראי מאותה חברה ללא ריבית. על הנאשם, ללא עבר פלילי, נגזרו **7 חודשי מאסר וקנס בסך 100,000 ₪**. בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם על חומרת העונש, תוך שצוין כי עונש זה מביא בחשבון את ראשוניות האכיפה בכל הנוגע לחוק איסור הלבנת הון. כמו כן, הובא בחשבון מצבה הרפואי של אשת הנאשם. בית המשפט העליון העמיד את החילוט על היקף של **33% מהרכוש התפוס**, חלף 50% כפי שהורה לחלט בית המשפט המחוזי.

ו. ע"פ 3395/06 **מאיר כהן נ' מדינת ישראל** (30.4.2007) - הנאשם הורשע בבית המשפט המחוזי בירושלים, על יסוד הודאתו, בעבירה של עיסוק במתן שירותי מטבע בלא רישום במרשם לפי סעיף 11(א)(1) לחוק איסור הלבנת הון, והורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון. הנאשם נתן שירותי מטבע ללא רישום במרשם, וביצע 84 פעולות של המרת מטבע החייבות

בדיווח, בסך כולל של 7,791,474 ₪, לאורך תקופה של כארבעה חודשים. על הנאשם, נעדר עבר פלילי, נגזרו **6 חודשי מאסר, שניים לריצוי בפועל וארבעה לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי וחולט רכוש בסך 100,000 ₪**. ערעור הנאשם על הכרעת הדין ועל היקף החילוט נדחה.

ז. ת"פ 63871-06-16 (מח' ת"א) **מדינת ישראל נ' מירון נאמן** (9.12.2019) - הנאשם הורשע בבית המשפט המחוזי על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון. במשך תקופה של כ-5 שנים, בה שימש הנאשם במנהל מרפאות ברומניה, והיה נציגם של נאשמים אחרים, הבעלים של המרפאות, הועברו לישראל כספי מזומן בסכום שלא פחת מ-29,551,135 ₪. הכספים הועברו ללא דיווח. בתקופה הרלוונטית, הנאשם דאג כי הסכומים יועברו לנאשם נוסף או לגורם אחר על מנת להעבירם לישראל. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע **בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין 30 חודשי מאסר**. מתחם קנס שבין 50,000 ₪ לבין 350,000 ₪. הובאו בחשבון גילו של הנאשם, מצבו הבריאותי הירוד, עונשו של נאשם נוסף שנגזר במסגרת אותה פרשיה. על הנאשם נגזר עונש, לפי המוסכם, של **9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה, קנס בסך 100,000 ₪ וחילוט סך של 600,000 ₪**.

ח. ת"פ (מח' ת"א) 63871-06-16 **מדינת ישראל נ' משה רחמות** (19.9.2019) - הנאשם הורשע בבית המשפט המחוזי בתל אביב על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון. הנאשם הורשע בהעברת סך של כ-8 מיליון ₪ לישראל ללא דיווח ושלא באמצעות המערכת הבנקאית. הובאו בחשבון גילו של הנאשם, היעדר עבר הפלילי, קבלת אחריות מצדו, תרומתו לחברה והקשיים הראייתיים שהובילו להסדר הטיעון. נוכח האמור, נגזר על הנאשם עונש מוסכם של **6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה, קנס בסך 50,000 ₪ וחילוט סך של 350,000 ₪**.

ט. ת"פ (מח' מרכז) 53062-12-15 **מדינת ישראל נ' יוסף אברהם הורברג** (17.5.2016) - הנאשמים הורשעו בבית המשפט המחוזי מרכז על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירות לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון ובשתי עבירות של שימוש במרמה ובתחבולה בכוונה להתחמק מתשלום מס לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה. הנאשמים, אב ובן, עסקו במתן שירותי מטבע. הנאשמים קיבלו מלקוחות בישראל כספים במזומן, ובתמורה העמידו עבור הלקוחות, ביחד עם אחרים, סכומי כסף במזומן, במדינות אחרות, והכל מבלי שיהיה דיווח על העברת הכספים לרשויות בארץ. תמורת ביצוע העמדת הכספים גבו הנאשמים עמלה. הנאשמים העמידו נכסים בסכום של לפחות 110,000,000 ₪ וצמחה להם הכנסה בגין עמלה של לפחות 1%, אך לא פחות מ-1,100,000 ₪. ביחס לנאשם 1 נשקלו מאמציו לתיקון מעשיו ופיצוי על הנזק שנגרם לקופה הציבורית וזאת ע"י הסרת המחדל, היותו מפרנס יחיד, אורח חייו הנורמטיבי והיעדר עברו הפלילי. על נאשם 1 נגזרו **6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה, קנס בסך 100,000 ₪**. הוסכם על חילוט המזומנים שנתפסו ברשותו בסך 620,224 ₪ וחילוט סכום נוסף בסך 7,314,000 ₪. על נאשם 2 נגזר עונש מוסכם של **5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה וקנס בסך 100,000 ₪, וכן חילוט המזומנים שנתפסו ברשותו בסך 2,066,319 ₪**, תוך שנשקלו גילו, מצבו הרפואי וחלקו המצומצם יחסית בביצוע העבירות.

י. ת"פ (מח' מרכז) 6912-11-15 **מדינת ישראל נ' מאיר נחמני** (8.12.2016) - הנאשם הורשע בבית המשפט המחוזי מרכז, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון. בעת שהנאשם שימש כמנהל עסק למתן שירותי מטבע, לקח חלק בתכנית עבריינית רבת משתתפים לביצוע עבירות הלבנת הון, בכך שקיבל לידיו מאדם בשם אלכס הירש או מי מטעמו המחאות על שם חברת "גולד פאר דלקים בע"מ" בסך כולל של לפחות 49,592,206 ₪ אשר נרשמו לפקודת חברת "מ.ט.ר." וחברת "גלנדאואר". הנאשם פעל לרישום ההמחאות ע"ש חברת "גולד פאר דלקים" בכרטיסים שפתח בצ"ינג ע"ש חברות "מ.ט.ר." ו"גלנדאואר" וזאת בכדי ליצור מצג לפיו חברות אלו, הן מקבלות השירות מהצ"ינג. בפועל החברות שנחזו להיות מקבלות השירות לא קיבלו שירות מהצ"ינג ביחס להמחאות ע"ש "גולד פאר דלקים" - מבקשי השירות לא העבירו את ההמחאות לנאשם והנאשם לא מסר את תמורת המחאות אלו למבקשי השירות. פרטי הזהיו של מקבלי השירות האמיתיים והנהנים לא צוינו כלל בהצהרות. בנוסף, וביחס להמחאות ע"ש חברת "גולד פאר דלקים", קיבל הנאשם הצהרות כוזבות ממי שנחזו להיות מבקשי שירות אשר פעלו לכאורה בשם החברות שנחזו להיות מקבלות השירות, בידוע כי הן כוזבות. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע **בין 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל**. הנאשם, ללא עבר פלילי, איבד את מקור פרנסתו בעקבות ביצוע העבירות, הובאה בחשבון תרומתו לקהילה ונטילת האחריות שבאה לידי ביטוי בהודאתו. נגזרו **6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, מאסר מותנה וקנס בסך 40,000 ₪**. הוסכם על חילוט סך של 1.7 מיליון ₪.

יא. ת"פ (מח' ת"א) 5398-01-15 **מדינת ישראל נ' יצחק כהן** (17.12.2015) - הנאשמים הורשעו בבית המשפט המחוזי בתל אביב על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירות הבאות: נאשם 1 - השפעה בדרכי תרמית על תנודות השער של ניירות ערך (ריבוי עבירות) לפי סעיף 54(א)(2) לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968; 2 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 לחוק העונשין; מרמה והפרת אמונים בתאגיד לפי סעיף 425 לחוק העונשין; עבירה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון; מסר בדוח על פי הפקודה אמרה או תרשומת כוזבת, לפי סעיף 220(2) לפקודת מס הכנסה; שימוש במרמה, ערמה ותחבולה במזיד ובכוונה להתחמק ממס, 7 עבירות לפי סעיף 200(5) לפקודת מס הכנסה. נאשם 2- סיוע למרמה והפרת אמונים בתאגיד לפי סעיף 425 ביחד עם סעיף 31 לחוק העונשין ובעבירה של איסור הלבנת הון לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון. במהלך 7 שנים ניהל נאשם 1 את צוות המניות בחטיבת ההשקעות של גוף המאחד 8 קרנות פנסיה הסתדרותיות שהולאמו (עמיתים), והיה אחראי על המסחר במניות עבור החוסכים בכל הקרנות המאוחדות, השתתף מדי פעם בישיבות ועדת ההשקעות והיה האחראי לביצוע מדיניות שנקבעה על ידי הועדה. מכוח תפקידו נאסר על נאשם 1 להחזיק ולרכוש ניירות ערך עבור עצמו. הנאשמים החליטו לבצע מסחר בניירות ערך עבור עצמם באמצעות חשבון הבנק של נאשם 2 ורעייתו, מבלי שדווח על נאשם 1 כמיופה כוח או נהנה בחשבון. במהלך התקופה הרלוונטית ביצע הנאשם 1 לפחות 473 עסקאות מתואמות בין חשבונות עמיתים לבין החשבונות הפרטיים בהיקף של עשרות מיליוני ₪. סך הרווחים שנצברו בחשבונות הפרטיים מסתכמים בכ-7.7 מיליון ₪. נאשם 2 העביר לנאשם 1 את חלקו ברווחים בדרכים שונות, בין היתר באמצעות העברות בנקאיות, העברת מזומן ושירים, וכן מסר לנאשם 1 פנקס שיקים וכרטיס אשראי שהוצא על שם אשת נאשם 2 ונאשם 1 עשה בהם שימוש באופן שנחזה שזה נעשה על ידי נאשם 2. במסגרת הסדר הטיעון, עתרו הצדדים במשותף להשתתף עונש של **6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות**, על נאשם

2, נעדר עבר פלילי. בית המשפט אישר עונש זה, תוך שקבע כי מדובר בעונש מידתי. כמו כן, נקבע **מאסר מותנה וקנס בסך 700,000 ₪.**

יב. ת"פ (מח' ת"א) 40131/08 מ.י. **פרקליטות מחוז ת"א-מיסוי וכלכלה נ' יעקב ג'רבי** (12.1.2014) - הנאשם הורשע בבית המשפט המחוזי בתל אביב, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון. הנאשם נתן שירותי ניכיון שיקים והפר את חובות הדיווח הקבועות בחוק איסור הלבנת הון. עסקאות חייבות דיווח בהיקפים של למעלה מ-170 מיליון ₪ לא דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון, וזאת במשך תקופה של כ-4 שנים. מאז שהחלה החקירה, העסק שניהל הנאשם התמוטט, וכן הוא סובל מבעיות בריאותיות שונות. אין מדובר באדם בעל אופי עברייני. נגזרו **6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה, קנס בסך 100,000 ₪ וכן חולט סך של 4 מיליון ₪.**

יג. ת"פ (מח' ת"א) 40156/07 **מדינת ישראל נ' מרציאנו יצחק** (29.10.2008) - הנאשם הורשע בבית המשפט המחוזי בתל אביב על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון. בתפקידו כסגן מנהל הבנק ואחראי על מילוי חובות הסניף לפי חוק איסור הלבנת הון, נמנע הנאשם מלדווח לרשות על פעולות בלתי רגילות בהיקף של כ-30 מיליון ₪, שנעשו בחשבונות של אחר ובחשבונות שבשליטתו. לא הועלתה טענה כי הנאשם ידע כי מקור הכספים הוא בפשע. הנאשם ללא עבר פלילי, הודה במיוחס לו, נגרם לו נזק בעקבות פיטוריו מהבנק ולא צמחה לו כל טובת הנאה מביצוע העבירות. נגזרו **7 חודשי מאסר, מאסר מותנה וקנס בסך 10,000 ₪.**

יד. ת"פ (מח' י-ם) 1032/05 **מדינת ישראל נ' שמואל דייטש** (5.9.2007) - הנאשמים הורשעו בבית המשפט המחוזי בירושלים על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירות של מתן שירותי מטבע ללא רישום לפי סעיף 11(א)(1) לחוק איסור הלבנת הון; שתי עבירות של הלבנת הון, לפי סעיף 3(ב) ביחד עם סעיף 7 לחוק. הנאשם 3 הורשע גם בסיוע להשמטת הכנסה מדוח, לפי סעיף 220(1) לפקודת מס הכנסה + סעיף 32 לחוק העונשין. הנאשם 4 הורשע גם בהשמטת הכנסה מדו"ח, לפי סעיף 120(1) לפקודת מס הכנסה; במרמה, ערמה או תחבולה, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה; באי-ניהול פנקסי חשבונות, לפי סעיף 216(5) לפקודת מס הכנסה; ובאי-הודעה על התחלת התעסקות, לפי סעיף 215א לפקודת מס הכנסה. נאשמים 3 ו-4 עסקו במתן שירותי מטבע ולא נרשמו במרשם. נאשם 1 נתן שירותי מטבע, תוך שפעל באמצעות חשבונות שבשליטת נאשם 4. נאשמים 3 ו-4 פעלו הן תחת "כובע לבן" כנותני שירותי מטבע באמצעות נאשמת 6 והן תחת "כובע שחור", תוך שימוש בחשבונות שבשליטת נאשם 4. בעשרות ימים במהלך תקופה של כ-4 שנים נעשתה פעילות בסך כולל של כ-40 מיליון ₪. במהלך תקופה קודמת של כ-3 עבד הנאשם 4 בלבד מול נאשם 1 באותה שיטה בסכומי כסף לא ידועים. על נאשם 3 נגזר עונש מוסכם של **6 חודשי מאסר שירות, מאסר מותנה, קנס בסך 50,000 ₪ ושומה אזרחית בסך 950,000 ₪.** על נאשם 4 נגזרו **8 חודשי מאסר, מאסר מותנה, קנס בסך 50,000 ₪ ושומה אזרחית בסך 950,000 ₪.**

טו. ת"פ (מח' מרכז) 6912-11-15 **מדינת ישראל נ' נחמני** (8.12.2016) - הנאשם הורשע בבית המשפט

המחוזי מרכז על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה של עשיית פעולה ברכוש במטרה שלא יהיה דיווח לפי סעיף 7 לחוק איסור הלבנת הון או כדי לגרום לדיווח בלתי נכון, עבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון. הנאשם, אשר שימש כמנהל עסק הנותן שירותי מטבע, קיבל לידיו המחאות בסך כולל של 49,592,206 ₪, ופעל בניגוד לחובותיו בקשר לזיהוי מקבלי השירות והדיווח על פי חוק איסור הלבנת הון כשהסתיר את זהות הבעלים האמיתיים של סכום זה. נקבע מתחם עונש הולם שבין 6 חודשי מאסר שיש וירוצו בעבודות שירות, לבין 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בית המשפט גזר על הנאשם, חסר עבר פלילי, **6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות; 6 חודשי מאסר על תנאי; 40,000 ₪ קנס; וחילוט בסך של 1,700,000 ₪.**

טז. ת"פ (מח' ת"א) 15384-05-10 **מדינת ישראל נ' כרמית הילה נהרדע** (27.6.2010) - הנאשמת הורשעה בבית המשפט המחוזי בתל אביב על יסוד הודאתה בעבירה של מסירת מידע כוזב בניגוד לחוק ולצווי איסור הלבנת הון על פי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון בצירוף סעיפים 7 ו-9 לחוק איסור הלבנת הון והצו לאיסור הלבנת הון. הנאשמת, שכירה במשרד המורשה למתן שירותי מטבע, מסרה מידע כוזב במשך 4 שנים, ולא דיווחה על כספים שהגיעו מארגון וניהול הימורים בסכום של 231,361,535 ₪. בית המשפט גזר על הנאשמת, חסרת עבר פלילי, **6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות; 9 חודשי מאסר על תנאי; וקנס בסך 4,000 ₪.**

יז. ת"פ (מח' ת"א) 4218/09 **מדינת ישראל נ' שגיב יוחנן נציה** (25.9.2011, 3.1.2012) - הנאשמים הורשעו בבית המשפט המחוזי בתל אביב על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירות לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון. הנאשמים, נאשמים 2 ו-3 בכתב האישום, העמידו לרשות אחרים את חשבונות הבנק הפרטיים שלהם, בהם נעשה שימוש כדי להסתיר רווחים של אותם אחרים. בחשבונו של נאשם 2 הופקדו 30 תעודות מניה בהיקף כולל של 4,800,000 ₪ ונאשם 2 נמנע מלדווח אודות זהות הנהנים בחשבון. בחשבונו של נאשם 3 הופקדו 6 תעודות מניה בהיקף כולל של 900,000 ₪. הובאו בחשבון הודאתם של הנאשמים, היעדר עברם הפלילי, העובדה שהנאשמים לא התעשרו מהעבירות אלא שימשו "צינור" לגלגול כספים של אחרים והעובדה שהעבירות בוצעו כאשר חוק איסור הלבנת הון היה בחיתוליו. נגזרו על כל אחד מהנאשמים (2 ו-3) **6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה וקנס בסך 10,000 ₪.**

יט. ת"פ (שלום פ"ת) 16902-02-20 **מדינת ישראל נ' יצחק גונן** (18.6.2020) - הנאשם הורשע בבית משפט השלום בפתח תקווה על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בריבוי עבירות של הלבנת הון לפי סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון. כחלק מהפרשיה שנדונה בת"פ (מחוזי מרכז) 7812-09-19 **מדינת ישראל נ' מוסטפא פריג'** (13.7.2021), הנאשם, אשר הפעיל צ'ינג', ניכה במשך כשנתיים 120 שיקים בסכום כולל של 4.2 מיליון ₪, ורשם את פעולות הניכוי על כרטיסי הלקוח של חברות הקש באופן שנחזה לכך שמקבלי השירות הן חברות הקש ובמטרה להכשיל את הדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון. בשים לב לגילו של הנאשם, 73, היעדר עבר פלילי, העובדה שנטל אחריות על מעשיו וחלקו היה קטן יחסית, אישר בית המשפט את העונש המוסכם אליו עתרו הצדדים במסגרת הסדק הטיעון וגזר על הנאשם **4 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה, קנס בסך**

10,000 ₪ וחילוט 675,000 ₪.

כ. ת"פ (שלום ת"א) 16603-01-20 **מדינת ישראל נ' שרון אדרי** (14.5.2020) - הנאשמים הורשעו על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירות לפי סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון. במהלך תקופה בה היה נאשם 1 תושב גרמניה, צבר כספים במזומן בסך כולל של 3,025,450 ₪. במטרה להסתיר ולהסוות את מקור הכספים, ואת היותו נהנה יחיד מהם, הורה נאשם 1 לאחותו ולנאשם 2 לפתוח עבורו כספות ייעודיות על שמם, בהן יופקדו הכספים. בהתאם, פתחו השניים כספות והצהירו כי הם הבעלים והנהנים היחידים בכספות אלה. נאשם 2 הפקיד עבור נאשם 1 סכומי כסף שונים בכספת שפתח ב-24 מועדים שונים, בסך כולל של 1,390,300 יורו, והאחות של נאשם 1 הפקידה עבורו סכומי כסף שונים בכספת שפתחה ב-5 מועדים שונים בסך כולל של 1,635,150 ₪. סוכן משטרה, שפעל במסווה כמי שעסק בקבלת כספים במזומן בישראל כנגד העמדת כספים במדינה אחרת, ולהיפק, ללא דיווח, נפגש עם נאשם 1 במלון בהולנד. נאשם 1 העביר לידי הסוכן שקית שהכילה 100,000 יורו. במקביל, סוכן נוסף העביר לאיש קשר הקשור לנאשם 1 סך של 98,000 יורו ו-2,000 יורו שימשו עמלה. הנאשמים שניהם נעדרו עבר פלילי. בית המשפט אישר את העונש המוסכם עליו הסכימו הצדדים, וגזר על **נאשם 1 - 8 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה, קנס בסך 100,000 ₪ וחילוט סכום של 1,500,00 יורו. על נאשם 2 נגזרו 8 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה, וקנס בסך 25,000 ₪.**

21. מכל המקובץ, סבורני כי בקביעת **מתחם העונש ההולם** לעבירות שביצע הנאשם, בנסיבות ביצוען, נכון לאמץ את עמדת המאשימה, כך שיכלול רכיב מאסר בפועל בטווח שבין **6 חודשים שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין 24 חודשים**, לצד ענישה כלכלית וענישה מרתיעה צופה פני עתיד.

האם יש מקום לחריגה מגבולות מתחם הענישה?

22. כאמור, על בית המשפט לבחון האם ראוי לחרוג ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום המהווים שיקול לקולא (סע' 40 לחוק העונשין); או מאידך, לחרוג מן המתחם בשל הצורך להגנה על שלום הציבור, המהווה שיקול לחומרה (סע' 40 לחוק העונשין). בענייננו, לא מצאתי לחרוג ממתחם העונש ההולם, כפי קביעתי, בשל שיקולי שיקום, בהעדר המלצה שיקומית או הבעת רצון מצד הנאשם להשתלב במסגרת שיקומית. מנגד, לא מצאתי כי החשש שהנאשם יחזור ויבצע עבירות דומות מצדיק חציית רף מתחם הענישה לחומרה משיקולי הגנה על שלום הציבור. אי-לכך, מכלול השיקולים, לרבות שיקולי הרתעת הנאשם ואחרים כמותו מפני ביצוע עבירות נוספות (סע' 40 ו-40 לחוק העונשין), ינחוני בקביעת העונש המתאים בגדר מתחם הענישה.

קביעת העונש המתאים לנאשם

עמוד 26

23. לאחר קביעת מתחם הענישה ההולם לעבירות בהן הורשע הנאשם, יש לקבוע את העונש המתאים לו, בהתאם לסעיף 40א לחוק העונשין. בגזירת העונש המתאים לנאשם שלפני יש מקום להתחשב בנסיבותיו האישיות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות. נסיבות אלה נלמדות, בין היתר, מטיעוני הצדדים לעונש, עברו הפלילי (או היעדרו), דבר הנאשם בבית המשפט, דברי העדים מטעם הנאשם והמסמכים שהובאו לעיוני. בדרך זו חידד תיקון 113 לחוק העונשין את הצורך בהמשך נקיטת שיטת ענישה אינדיווידואלית, הבוחנת נסיבותיו של כל מקרה ואדם והמובא לדין (ע"פ 433/89 **אטיאס נ' מדינת ישראל**, פ"ד מג(4) 170; ע"פ 5106/99 **אבו ניג'מה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד(1) 350; רע"פ 3173/09 **פראגין נ' מדינת ישראל** (5.5.2009)).

24. לחובת הנאשם נזקפות חומרת העבירות שביצע, ומדיניות הענישה עליה עמדתי לעיל. במסגרת זו יש להביא בכלל חשבון את שיקולי הרתעת היחיד והרבים (ר' סעיפים 140 ו-140א לחוק העונשין), בייחוד נוכח ההשלכות החברתיות והכלכליות הכרוכות בביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם. מדובר בביצוע עבירות שעל פי טבען בבסיסן תכנון ותחכום, אך גילויין קשה נוכח הקלות היחסית בהן מבוצעות עבירות אלה, תוך גרימת נזק לציבור בכללותו. על כן קיימת חשיבות להרתעה לצדן.

25. הנאשם לא הודה בביצוע העבירות, כך שלצורך הכרעת הדין נשמעו עדויות, הוצגו ראיות והצדדים שטחו טיעוניהם. אין ספק, זכותו של נאשם לנהל משפט בעניינו ואין לזקוף זאת לחובתו בעת גזירת הדין. משנה תוקף יש לדברים במקרה דנא כאשר נמצא שלא הונחה תשתית ראייתית מספקת להרשעת הנאשם לפעולות שיוחסו לו במסגרת חשבון הנאמנות שנפתח בבנק ירושלים.

על כן, עונשו של הנאשם לא הוחמר בשל כך שניהל את משפטו (ר' סעיף 40א(6) לחוק העונשין). אולם, הנאשם אינו זכאי לאותה הקלה בעונש לה זכאים נאשמים אשר לוקחים אחריות על מעשיהם, מביעים חרטה ובדרך זו חוסכים מזמנו של בית המשפט ועדי הצדדים.

לצד זאת, לאחר שכבר ניתנה הכרעת הדין, הנאשם מסר, בעצמו ובאמצעות בא-כוחו, כי הוא מקבל על עצמו את הדין, מבין את חומרת מעשיו ואינו מערער על הקביעות שנתקבלו בעניינו בהכרעת הדין. על-כן, יש לזקוף לזכות הנאשם קבלת אחריות מצדו, אף אם מדובר בקבלת אחריות מאוחרת, שלאחר הכרעת הדין, ומבלי שהיה בה כדי לחסוך בזמן שיפוטי.

26. במסגרת השיקולים שמצאתי להניח על כף הזכות לטובת הנאשם, הבאתי בכלל חשבון את הפרמטרים הבאים:

(א) הנאשם יליד 1946 (בן 75), ללא עבר פלילי ברקעו.

(ב) חלף פרק זמן ממושך מאז ביצוע העבירות, ובכלל זאת חלפו למעלה מ-3 שנים מאז תחילת החקירה הגלויה ועד שהוגש כתב האישום כנגד הנאשם.

ג) במסגרת הכרעת הדין, נמתחה ביקורת על התנהלות רשויות החקירה, בעיקר בכל הנוגע לאופן ולשעת עריכת החיפוש בביתו של הנאשם, בשעה 05:00 לפנות בוקר, משל דובר על עבריו נמלט או מסוכן, שלגביו התעורר חשש המצדיק את דחיפות ביצוע החיפוש בשעות האשמורת השלישית. כמו כן, נקבע כי לא הייתה הצדקה לקיים עם הנאשם "תשאול" ללא יידוע על זכויותיו, משל אין מדובר בחלק מהליך החקירה, המחייב את החוקרים ליידע את "המתושאל" בדבר זכויותיו הבסיסיות לצורך שמירה על הוגנות ההליך. אמנם, בהכרעת הדין נקבע כי פגמים אלו לא פגמו בקבילות ובמשקל הודעותיו של הנאשם במשטרה; אולם, סבורני כי יש בכל אלה משום שיקול להקלה בעת קביעת הענישה בגדר המתחם ההולם (סעיף 40א(9) לחוק העונשין).

ד) פגיעה אפשרית בפרנסתו של הנאשם בעקבות העונש שייגזר עליו, תוך התחשבות בפגיעה של ההליך כולו ושל העונש הצפוי לנאשם על משפחתו, כפי שגם השתקף מדבריהן של פנינה ושרון, ובפרט בשים לב למצבה הרפואי של פנינה. ניכר כי הנאשם ומשפחתו חוו טלטלה רגשית לא פשוטה בשנים האחרונות, הן בשל ההליך המשפטי, והן כתוצאה מהגירושין הקשים שחוותה שרון והריחוק שנפער בין בנותיה לבין הנאשם ורעייתו.

ה) הנאשם מקיים אורח חיים נורמטיבי, שומר על יציבות תעסוקתית, מפרנס את משפחתו, איש משפחה מוערך, ואין להתעלם מתרומתו למדינה ולקהילה במהלך שנות חייו, כפי שעלה גם מהמכתבים הרבים שהוגשו מטעם ההגנה.

ו) הנאשם קיבל אחריות על מעשיו, ניכר כי הפנים את חומרתם והביע צער וחרטה.

ז) הנאשם זוכה מחלק מהעבירות שיוחסו לו, בכל הנוגע לחשבון הנאמנות בבנק ירושלים.

27. אשר לרכיב הקנס, נקבע לא אחת בפסיקה כי תכליתו "מניעת כל טובת הנאה ממעשה העבירה, ואף יצירת מצב לפיו ביצוע העבירה לא יהא כדאי כיוון שהעבריון צפוי לכך שייפגע בכיסו אף מעבר לשוויה של טובת ההנאה שצמחה לו בעבירה" (ע"פ 7159/13 **ברזילי נ' מדינת ישראל**, (16.3.2015)). אם כן, הפגיעה הממונית בעבריון צריכה להיגזר מהתועלת שצמחה מביצוע העבירה, שהרי תכליתה של הפגיעה הינה "שמיטת הקרקע תחת הכדאיות הכלכלית שבביצוע העבירה" (ע"פ 5076/14 **שטרית נ' מדינת ישראל** (29.12.2015); ע"פ 8573/96 **מרדכי מרקדו נ' מדינת ישראל** (18.12.1997)). לצד חומרת העבירה שאופייה כלכלי בעיקרו, הרי שמנגד הבאתי בכלל חשבון את מצבו הכלכלי של הנאשם, גילו המתקדם, השפעת רכיב ענישה זה על בני משפחתו בין כלל רכיבי הענישה.

כמו כן, בקביעת גובה הקנס הבאתי בחשבון כי במהלך תפיסת חשבונות הבנק של הנאשם בידי המדינה איבד תיק ההשקעות של הנאשם את מרבית שווי. בהקשר זה נמסר כי במועד פרוץ החקירה החזיק הנאשם בבנק הבינלאומי תיק ניירות ערך בשווי של 1.1 מיליון ₪, ובבנק הפועלים החזיק תיק השקעות בשווי

510,000 ₪. במועד הגשת כתב האישום, באוגוסט 2017, ירד שווים של תיקי ההשקעות של הנאשם, כך: שווי התיק בבנק הבינלאומי עמד על סך של 220,000 ₪ ושווי התיק בבנק הפועלים עמד על סך של 153,000 ₪. ואילו במועד טיעוני הצדדים לעונש, נכון לאוקטובר 2021, שווי סך תיקי ההשקעות של הנאשם מסתכם ל- 190,000 ₪ בלבד.

בהקשר זה אציין כי אין בידי לקבל את עמדת הנאשם, לפיה יש להטיל על המדינה את האחריות לאבדן הערך של תיקי השקעותיו במהלך תקופת החזקתם כתפוסים בידיה. ודוקו, הנאשם אישר כי לא פנה אל המדינה בדרישה למכור את תיקי ניירות הערך, על מנת למנוע ירידה בערכם, ובאותה מידה נקל לסבור כי לו ערכם של תיקי ניירות הערך היה עולה דווקא, הרי שהנאשם היה עומד לקבלם בערכם הגבוה. כלל, סביר ואף מצופה כי המדינה תחזיק את הכסף באפיקי השקעה שלמצער ישמרו על ערכו, אך סבורני כי החלטה על מכירת ניירות הערך צריכה הייתה להתקבל על ידי הנאשם עצמו, אשר עודנו הבעלים של תיקי ניירות הערך, גם בתקופת תפיסתם בידי המדינה. אל לצפות מהמדינה שתשמש מעין ברוקר או יועץ השקעות עבור הנאשם. יתר על כן, ב"כ המאשימה מסר לבית המשפט, מבלי שנשמעה הכחשה מטעם ההגנה, כי הוצע לנאשם לא אחת לפדות את ניירות ערך, ולהעביר את הכסף לקרן החילוט, אך הוא סירב לכך. ועם זאת, בקביעת גובה הקנס שנדרש להטיל על הנאשם בנסיבות דנא, הבאתי בכלל חשבון את ההפסד הכספי שספג הנאשם בשל אבדן ערכם של תיקי ניירות הערך שהוחזקו במשך תקופה ארוכה בידי המדינה.

חילוט

28. סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון שכותרתו "חילוט רכוש בהליך פלילי" קובע בסעיפים קטנים (א)-(ג) כדלקמן:

- "(א) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 3 או 4, יצווה בית המשפט, זולת אם סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, כי נוסף על כל עונש יחולט רכוש מתוך רכושו של הנידון בשווי של רכוש שהוא -
- (1) רכוש שנעברה בו העבירה, וכן רכוש ששימש לביצוע העבירה, שאיפשר את ביצועה או שיועד לכך;
- (2) רכוש שהושג, במישרין או בעקיפין, כשכר העבירה או כתוצאה מביצוע העבירה, או שיועד לכך.
- (ב) לענין סעיף זה, 'רכושו של הנידון' - כל רכוש שנמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו.

(ג) לא נמצא רכוש של הנידון למימוש צו החילוט במלואו, רשאי בית המשפט לצוות על מימושו של הצו מתוך רכוש של אדם אחר, שהנידון מימן את רכישתו או שהעבירו לאותו אדם בלא תמורה; לא יצווה בית המשפט כאמור לגבי רכוש שמימן או שהעביר הנידון לאותו אדם לפני ביצוע העבירה שבשלה הורשע, ושלגביה ניתן צו החילוט".

29. סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון קובע אם כן כי על בית המשפט לחלט רכוש בשווי של הרכוש הקשור בעבירה מתוך רכוש של אדם אשר נידון בפניו והורשע, אלא אם החליט שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים, כאשר בעניין זה הכלל הינו מתן צו חילוט ואילו ההימנעות ממתן צו כאמור היא היוצא מן הכלל, ומותנית בנימוקים מיוחדים שיינתנו בכתב. מוסיף הסעיף וקובע כי ניתן לממש את צו החילוט כאמור לא רק מרכוש הקשור לעבירה גופה, אלא אף מרכוש אחר, כשר וחוקי, שהוא שווה ערך לרכוש הקשור בעבירה.

30. המאשימה עתרה אפוא לחלט את מלוא הכסף שבחשבונותיו של הנאשם בבנק הבינלאומי והפועלים, בהיותם חשבונות הבנק ששימשו את הנאשם לביצוע העבירות בהן הורשע. סכום זה מסתכם כאמור לכדי כ-190,000 ₪, ובהקשר זה טענה המאשימה כי מדובר בפער עצום ביחס להיקף הכספי של העבירות שביצע הנאשם שעמד על כ-16 מיליון ₪ (הגם שהכרעת הדין נאמר 18 מיליון ₪).

מנגד, עתר הסנגור להימנע מחילוט כלל בהינתן שמדובר בכל חסכוניותיו של הנאשם בגילו המתקדם, כאשר הנאשם הפסיד כמיליון וחצי ש"ח מערכו של הכסף, שהוחזר בניירות ערף, במהלך החזקתו כתפוס ביד המאשימה (כפי שפורט לעיל). נטען כי הנאשם לא הפיק כל רווח או הנאה מביצוע העבירות בהן הורשע.

31. בית המשפט העליון עמד לא אחת על תכליתו ומהותו העקרונית של מוסד החילוט ועל היחס שבין מוסד זה לבין מוסד הקנס העונשי. עמד על כך השופט י' קדמי בע"פ 7475/95 מדינת ישראל נ' בן שטרית, פ"ד נב(2) 385, 410 (1998) בקבעו [בהתייחס לחילוט לפי סעיף 36א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973]:

"אף שניתן היה לסיים את הדיון בנושא זה במה שנאמר עד כה, רואה אנוכי להתייחס לאופיו של החילוט כנגד אופיו של הקנס. עמדת התביעה, שלפיה חילוט וקנס אינם אמצעים עונשיים חלופיים, נראית לי. קנס מהווה עונש פשוטו כמשמעו, ותכלית הטלתו הינה 'עונשית'. לעומת זאת, חילוט אינו עונש, במשמעותו המובהקת של מושג זה ותכליתו אינה 'עונשית', אלא 'הוצאת בלעו של גזלן מפיו'. אכן, מן ההיבט החשבונאי, אין זה משנה כיצד 'תכונה' נטילת הכספים מרשותם של המערערים, ומבחינתם חד הוא, אם ה'נטילה' כאמור, תהיה בדרך של 'תשלום קנס' או בדרך של 'חילוט'. ברם, מן ההיבט הציבורי יש חשיבות ראשונה במעלה להבחנה בין השניים: קנס - 'מכה' את העבריין בכיסו בשל הפרת הדין, בשיעור שקובע החוק והוא משתלם ממשאביו הכספיים הלגיטימיים של הנידון ואילו חילוט - נוטל מן הנידון רכוש שהושג בעבירת סמים ללא קשר לערכו ולשיעורו, כרכוש שאינו שייך לו

אלא מוחזק על ידו שלא כדין. זאת גם זאת: קנס - אפשר לא לשלם ולשאת תמורתו במאסר, ואילו חילוט - אינו 'משתלם', אין מאסר תמורתו ובפועל הוא מקנה את הרכוש, פשוטו כמשמעו, לציבור".

עמד על כך גם המשנה לנשיא מ' חשין בעניין שם טוב, בהתייחסו לחילוט על פי חוק איסור הלבנת הון, בקבעו:

"פרק ו' שלחוק איסור הלבנה, בסעיפים 21 ו-22 בו, מדבר בחילוטו של רכוש המעורב בעבירה על החוק, ותכליתו של החילוט היא - כנגלה על-פני הדברים ובדומה להליכי חילוט אחרים - לוודא כי חוטא לא יצא נשכר, כי בלעו הבלתי חוקי של אדם יוצא מפיו, ולהודיע את העוברים על החוק ואת העבריינים-בכוח, שיעשה הכול כדי שלא יתקיים בהם הפסוק כי דרך רשעים צלחה. לתת לרשע רע כרשעתו פירושו הוא, לענייננו, כי פירות עץ העבירה לא ייוותרו בחיקו של העבריין."

32. אפנה גם לסקירתו של כב' השופט עמית בע"פ 8312/17 ברהמי בנימין נ' מדינת ישראל (17.4.2018), באשר למגוון התכליות שנמנו בפסיקה בנוגע לחילוט, הכוללות: הרתעה; הוצאת בלעו של העבריין מפיו; ענישה; מניעת שימוש עתידי באמצעים; פגיעה במקורות מימון של תשתיות עברייניות וארגוני פשע. וכך נאמר:

"בפסיקה אנו מוצאים אמירות שונות לגבי התכליות שבבסיס החילוט בחוק איסור הלבנת הון (ראו לדוגמה: ע"א 9796/03 שם טוב נ' מדינת ישראל, פ"ד נט' (5) 397, 421 (2005) (להלן: עניין שם טוב); עניין סיטבון, בפס' 34; ע"א 6212/14 מדינת ישראל נ' ג'סארי, פסקאות 5-7 (8.1.2016) (להלן: עניין ג'סארי); כן ראו פסק דינה של השופטת ע' ברון בע"פ 6532/17 מדינת ישראל נ' חסדי דוד לעדת הבוכרים, פס' 27 (8.4.2018) (להלן: עניין חסדי דוד)). בעניין פישר, הדגיש השופט צ' זילברטל את שתי התכליות המרכזיות: 'לא אחת צוין כי החילוט אינו עונש (על אף שהוא 'עיצום' בעל היבטים עונשיים), וכי תכליתו הראשונה היא הרתעתית: החילוט מונע מצב בו חוטא יוצא נשכר ממעשה עבירתו, והוא אף פוגע בתמריץ העיקרי שיש לעבריין בביצוע העבירה. תכלית נוספת העומדת בבסיס הליך החילוט היא התכלית הקניינית: 'הוצאת בלעו של גזלן מפיו' (שם, בפס' 21). ובמקום אחר נאמר כי תכליתו של החילוט הפלילי איננה עונשית: "'הנה כי כן, על פי ההלכה הפסוקה, חילוט אינו מהווה אקט עונשי ותכליתו אינה עונשית. בנוסף, מורנו סעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון כי החילוט יוטל 'בנוסף על כל עונש', כאשר הרציונאל הניצב בבסיסו של ניסוח זה הוא לשלול מן העבריין את הרווח הכלכלי שלמענו ביצע את עבירת המקור ולמנוע, למעשה, הענקת תמריצים לביצוע עבירות כאמור. שלילה זו היא נפרדת מן הענישה ובאה בנוסף עליה" (ע"פ 2333/07 תענך נ' מדינת ישראל, [פורסם בבנו] פס' 260

(12.7.2010).

לצד גישה זו, ניתן להצביע על גישה אחרת בפסיקה, ולפיה החילוט הוא אמצעי עונשי, אשר כלשון סעיף 21(א) לחוק, על בית המשפט להטילו 'בנוסף על כל עונש'. כך, בע"פ 7646/07 כהן נ' מדינת ישראל בפסקה ח(9) (20.12.2007) נאמר כי 'המדובר בסנקציה עונשית הבאה להכאיב לעובר העבירה ולהרתיע את זולתו' (בדומה, ראו רע"א 4096/04 בוטח נ' מדינת ישראל - פרקליטות מיסוי וכלכלה, פ"ד נט(1) 913 (2004). לפסקי דין נוספים ולגישה לפיה חילוט, ככלל, הוא אמצעי עונשי לכל דבר ועניין, ראו בלקין, גרוסמן וליכט בעמ' 129-131 והאסמכתאות בה"ש 17).

על התכלית ההרתעתית והתכלית של הוצאת בלעו של העברין מפיו, ניתן להוסיף גם תכלית מניעתית העולה מלשון סעיף 21(א)(1) המאפשרת חילוט רכוש ששימש לביצוע העבירה, שאפשר את ביצועה או שיועד לכך. חילוט של רכוש כזה (למשל, רכבים או מחשבים או דירת מסתור שנועדו לשימוש לצורך ביצוע העבירה), או חילוט בשוויו של רכוש כזה, עולה בקנה אחד עם התכלית ההרתעתית, והוא מוצדק גם אם העברין לא 'התעשר' ולא הפיק רווח טרם סוכלה מזימתו עוד קודם להשלמתה. לצד אלמנט ההרתעה, חילוט כאמור עשוי גם לצמצם את האפשרות לביצוע עבירות דומות בעתיד באמצעות הציוד או האמצעים ששימשו לביצוע העבירה, ככל שהחילוט הוא של האמצעי עצמו ולא של שוויו.

מסקנה דומה ניתן להסיק מהוראת סעיף 3(ב) לחוק הקובע כלהלן: ... על פניו, הסעיף אינו עוסק בהכרח ברכוש אסור, אלא בפעולה שנועדה לפגוע במשטר הדיווח שנקבע בחוק (עניין שם טוב) ואף על פי כן, חלה לגביו סמכות החילוט".

33. זאת ועוד; הפסיקה הרחיבה את המונח "רכוש" לפי חוק איסור הלבנת הון כך שניתן לחלט בנוסף לרכוש הקשור לעבירה לפי החוק גם רכוש אחר, כשר וחוקי, שהוא שווה ערך לשווי הרכוש הקשור בעבירה לפי החוק (ר' בשפ 1542/04 מדינת ישראל נ' טובה אדר, נח (3) 600 (להלן: "אדר"); ע"פ 2333/07 שלמה תענך נ' מדינת ישראל (12.07.2010); ב"ש (ת"א) 91455/02 פרקליטות מחוז תל אביב - מיסוי וכלכלה נ' צין דוד יעקב (11.07.2002)).

34. כאמור, על פי הוראות סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון, לבית המשפט הסמכות לחרוג מהכלל המורה על חילוט במקרה שאדם הורשע בעבירה לפי סעיפים 3 או 4 לחוק איסור הלבנת הון, מנימוקים מיוחדים שירשמו. בע"פ 6339/18 ירון בלוא נ' מדינת ישראל (15.1.2020) (להלן: "עניין בלוא") קבע כב' השופט ע' פוגלמן כי: "פרשנות התיבה שעינינה נימוקים מיוחדים להימנעות מחילוט לא הוגבלה בפסיקתנו לרשימה סגורה של מקרים וכטבעה של הפסיקה זו יוצקת לה תוכן ומגבשת את גבולותיה ממקרה למקרה". עוד נקבע בעניין בלוא כי: "בגדרי התיבה 'נימוקים מיוחדים' יכולים לבוא גם שיקולים פרטניים הנוגעים לנאשם עצמו ולהליך שננקט בעניינו (וזאת בנוסף לסייגים לחילוט רכוש הקבועים בסעיפים 36(ב)-(ג) לפקודת הסמים המסוכנים המוחלים בעניינו דרך סעיף 23 לחוק איסור הלבנת הון, המורים בין היתר כי בית המשפט לא יורה על חילוט אלא אם נוכח שלבעל הרכוש שיחולט ולבני משפחתו הגרים עמו יהיו אמצעי מחיה סבירים ומקום מגורים סביר; ראו והשוו גם ע"פ 10014/17 קריספל נ' מדינת ישראל, פסקאות 3-4 (21.5.2018) (להלן: עניין קריספל); ע"פ

7376/02 כהן נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(4) 558, 573 (2003)). קביעה זו אושרה בדנ"פ 2168/20 ירון בלוא נ' מדינת ישראל (17.6.2020).

נימוקים שהוכרו בפסיקה כמצדיקים חריגה מהכלל לפיו יש לחלט את הרכוש הם לדוגמא, זכותם של נפגעי העבירה (ע"א 8487/09 יהודה ניצני נ' מדינת ישראל (27.10.2013)) או מקום שבו הצורך להפנות את הרכוש התפוס לטובת הקטנת הפגיעה החברתית שנגרמה מהפעילות העבריינית, עולה על הצורך ליצור הרתעה (ע"א 8679/06 ולדימיר חביץ' ו-233 אח' נ' מדינת ישראל (30.12.2008)).

35. במקרה של הנאשם שלפני, הרי שהוא הורשע בעבירות לפי סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון. כפי שפורט בהכרעת הדין, העבירה שבסעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון מהווה "חגורת הביטחון" סביב העבירה הקבועה בסעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון. בעוד שהעבירה הקבועה בסעיף 3(ב) היא עבירה פנימית לחוק איסור הלבנת הון אשר נועדה לעגן את חובת הדיווח ולהבטיח את יישומו של חוק איסור הלבנת הון, הרי שהעבירה הקבועה בסעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון היא העבירה העיקרית ולב ליבו של חוק איסור הלבנת הון (ראו: פ"ד שם טוב, בעמ' 410; פ"ד אדר, בעמ' 620). תכליתו העיקרית של חוק איסור הלבנת הון מצויה בסעיף 3(א) שלו. סעיף זה הוא תמציתה של המלחמה בהלבנת הון ובפעילות העבריינית שהיא הגורם לה. מי שעושה פעולה ברכוש אסור בניגוד להוראותיו של סעיף זה על מנת להסתיר את מקורו של הרכוש, את זהות בעלי הזכויות בו, את מיקומו או מבצע פעולות אחרות - דינו "שיוצא כל בילעו מפיו" וכל הרכוש האמור יחולט ויילקח מידי.

ברם, בעניינו של הנאשם אין חולק שהוא לא גזל הכספים בהם עסקין. הכספים מושא העבירה הינם כספים "כשרים", אשר על פניו הופקו כדין על ידי מנשה בברצלונה. הנאשם לא עשה בכספים הללו כל שימוש לעצמו ולא הפיק כל רווח מביצוע העבירות. מכאן, התכלית הקניינית, שעניינה הוצאת בלעו של הגזלן מפיו, אינה מתקיימת מקום בו לא זכה עובר העבירה בדבר עקב ביצוע העבירה.

36. שקלתי האם יש מקום לחלט את הכספים שבחשבונותיו של הנאשם, בהיותם "רכוש שאיפשר ביצוע עבירה", אך לא שוכנעתי כי כך הדבר. אמנם הכספים של מנשה הופקדו בחשבון הבנק של הנאשם בבנק הבינלאומי וחלקם אף הועברו לחשבונו בבנק הפועלים, אך לא זהו המקרה שבו מופקדים כספים בלתי כשרים על מנת שאלה "יתערבבו" עם כספים כשרים ובדרך זו "הכסף הנקי" יסייע, למעשה, בהלבנתו של "הכסף המלוכלך", ולפיכך יחשב לכסף "המעורב" בהלבנתו של האחרון באופן שמאפשר את חילוטו.

הנאשם עשה שימוש בחשבונות הבנק שלו, בהיותם חשבונות הרשומים על שמו, ללא כל קשר לכספים שהופקדו בהם. הנאשם משך מעת לעת את כספו של מנשה, על פי הנחיותיו, והעבירו לידי, כך שבסופו של יום לא השאיר בחשבונותיו את כספיו של מנשה. בדרך זו לא ניתן לקבוע שסכומי כסף מושא העבירות "עורבבו" עם סכומי כסף כשרים, השייכים לנאשם, ונטמעו זה בזה והתמזגו זה לתוך זה, מתוך מטרה שלא ניתן יהיה להבחין בין הכסף "הנקי" והכסף "המלוכלך", עד כי הייתה מתבקשת המסקנה לפיה סכום הכסף

כולו מהווה "רכוש אסור" אשר ניתן לחלטו. בהקשר זה חשוב לציין כי המאשימה לא חלקה על כך שהכסף אותו ביקשה לחלט הינו למעשה כספו של מנשה אותו חסך במהלך חייו והיה מופקד בחשבונותיו בבנקים עובר לביצוע העבירות מצדו בהן הורשע. משכך, לא מצאתי כי נעשה שימוש בכספו של הנאשם כדי לבצע את העבירות, להבדיל מחשבונות הבנק.

37. הנה כי כן, בהינתן שהנכסים בהם בוצעו העבירות, ובין היתר הבית ברמות השבים והדירה בהוד השרון אינם מצויים בידי הנאשם, הנאשם לא הפיק כל רווח או הנאה כלכלית מביצוע העבירות, ובהתחשב במצבו הכלכלי שאינו מהמשופרים כפי שעלה מדבריו ומדברי בני משפחתו, עליו לא חלקה המאשימה, סבורני כי קיימים "נימוקים מיוחדים" המצדיקים להימנע מחילוט כספי הנאשם, וכי די ברכיבי הענישה שיפורטו להלן.

העונש המושת על הנאשם

38. מכל הנתונים, הטעמים והשיקולים שפירטתי לעיל, מצאתי להשית על הנאשם את העונש הבא:

א. מאסר בפועל לתקופה של 9 חודשים. תקופת המאסר תרוצה בדרך של עבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה מיום 22.07.2021 ומיום 15.12.2021. מובהר לנאשם כי עליו לעדכן את משרד הממונה בכל שינוי אם יחול בכתובת מגוריו, וכי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח. הנאשם הוזהר כי כל הפרה בתנאי עבודות השירות, יכולה ותביא להפקעת המנהלית ולריצוי העונש במתקן כליאה.

הובהר לנאשם כי מקום השמתו לריצוי עבודות השירות הינו ב"מרכז למורשת המודיעין", אשר בשד' יריב אהרון ברמת השרון, ובכפוף לאמור בחוות דעת הממונה ולפי צרכיו. פרטי המפקח האחראי רשומים בחוות דעת הממונה.

על הנאשם להתייצב **ביום 25.1.2022** בשעה 8:00 ביחידת עבודות שירות במפקדת מחוז מרכז שברמלה, או בכל מקום אחר בו יידרש, לצורך קליטה והצבה לריצוי עבודות השירות.

ב. מאסר מותנה לתקופה של 9 חודשים. הנאשם יישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מהיום יעבור על כל עבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון.

ג. קנס בסך 25,000 ₪ או מאסר למשך 90 יום תחתיו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם ביום 1.1.2022 ויתר התשלומים מדי 1 לכל חודש שלאחר מכן. פיגור בתשלום אחד מן התשלומים שנקבעו לעיל, יעמיד לפירעון מידי את יתרת הקנס שטרם שולמה ויחייב את הנאשם בתשלום תוספת פיגורים כחוק.

39. ניתן בזאת צו כללי למוצגים, לפיו יושמדו/יחולטו/יושבו לבעליהם, לפי שיקול דעת המאשימה.

40. המזכירות תעביר העתק של גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות שירות.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, י"ב טבת תשפ"ב, 16 דצמבר 2021, במעמד הצדדים.